

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
 IMȘOARA, I., Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28—10.

GAZETA MAGHIARILOR
 DIN BANAT

Nr. cererii de insc. în Reg. publ. per 934/1938
 Trib. Timișoara
 Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Engedékeny Anglia

Japán is szinte kételkedéssel vette tudomásul Anglia engedékenységet a tiencsini kérdésben. Nem olyanok voltak az előzmények, hogy erre számíthatott volna. Az elmúlt hetek gyánis az angolok nemzeti büszkesége kárhány olyan kegyetlen döfést, amire még nem volt dicsőséges történetében példa. Pénteken az angol állampolgár megszokta és hitté vált, hogy a világbirodalomhoz való tartozása megelégedettséget biztosítja számára mindenütt. Most is volt ez a büszkesége. Azelőtt, ha a titkán megtörtént, egy-egy angol misszió fogságba vételéről, már ultimátumot követelt és befűtve állottak készen az áriási meglepetések. Félhetett az az ország, ahol egy brit állampolgár sorsát nemzeti ügyként tekintette, kész volt azonnal háborúba is lépni, hogy megtorolja a sérelmet. Anglia ebben tekintetben nem ismert tréfát, kérelhetetlen, bármilyen fenyegetőnek vagy károsnak érezték a következmények. Annak idején minden diplomáciai és gazdasági összejövetel megszaktították Szovjet-Oroszország felé, mert a Vickers-per folyamán a szovjetek letartóztattak néhány mérnököt.

Most azonban most történt a közelmúltban, amikor a riadalmat, majd határtalan megütközést váltott ki a különben oly hűvös és tartózkodó angol közvéleményből. Ilyesmit még nem látott a világ. A legelőkelőbb angol hölgyeket látogattak Tiencsinben, angol férfiakra keletkeztek, egy angol tisztviselőt fogságba vették és ott éhen-szomja tartották, egy másik japán járőkelő behalt a japán bajonettek a sérülésekre... Ilyen események voltak előttem, holott azelőtt egyetlen is azonnali megtorlást vont volna maga alá. Most azonban csak diplomáciai tiltakozást láttak napvilágot, holott maga Chamberlain a legnagyobb felháborodással nyilatkozott a japánok „intolerable act”-járól. Mi az oka ennek az érthetetlen magatartásnak? Mindazok, akik ismerik a kelet-ázsiai viszonyokat, megérthetik, hogy elkerülhetetlen a nyugati diplomáciai és Japán összecsapása. Érdekes azonban, hogy ezekben a nehéz napokban Tokió inkább Amerika felől várt kemény választ. A japánok jobban figyeltek Washingtonra, mint Londonra. És Anglia is természetesen tisztában van vele, hogy az Egyesült Államok érdekei jobban fenyegetve vannak Kelet-Ázsia részéről, így Amerikából még fokozatosabban várható az ellenhatás. Tudott tény, hogy az irtó katonai fegyverkezés, Amerika egész befelkészsége tulajdonképpen Japán elvárásaira, mert Japán az Újvilág egyetlen ellenfele.

A dolgok kialakulásában azonban gyakoriak számíthatatlan fordulatok. Amerika magatartása ezekben a forró időkben már-már szinte zavaróan passzív, hogy passzív volt, az amerikai semlegességi törvény további fenntartása egyenesen hideg zuhanyként hatott ezekre az ügyis kritikus órákban. Minden jel arra mutat, hogy Amerika tartózkodó álláspontot tart el a tiencsini és azzal kapcsolatos kelet-ázsiai kérdésekben, sőt tartózkodni akar a jövőben is minden erősebb állásfoglalástól. Ez a magatartás pedig felborít minden számítást. Mert Anglia egyedül nem támadhatja meg Japán, csak Amerikával együtt, Amerika nélkül pedig semmi sem lesz. Amerika nélkül pedig gazdasági bojkott sem tudja ma már a japánok megtorlantani útjukban. Hogy a diplomáciai tiltakozásoknak pedig nincs semmi fogalma, misem bizonyítja jobban, mint a legújabb események. Hiába vannak tehát az angolok nagyszerű flottabázisai, nem tudnak

Hudson államtitkár magánakciója volt az egymilliárd fontos kölcsön

Az államtitkár benyújtotta lemondását Nürnbergben dől el Németország magatartása

Londonból jelentik: Az United Press jelentése szerint Hudson külkereskedelmi államtitkár a déli órákban levelet intézett Chamberlain miniszterelnökhöz és állását a miniszterelnök-ség rendelkezésére bocsátotta, más szóval felajánlotta lemondását arra az esetre, ha azt a miniszterelnök szükségesnek látja.

Chamberlain és Halifax mitsem tudnak az egymilliárd fontos ajánlatról

A szombati világsajtó átvette az angol lapok híreit, amely szerint az angol kormány egymilliárd fontos hitel kívánna nyújtani Németországnak, amelynek ellenében haladóképpen meg kellene kezdeni a leszerelést és nemzetközi ellenőrzés alá kellene magát helyezni. Mint ismeretes, most már kétséget kizáró módon megállapítást nyert, hogy az egész hír Hudsontól, az angol kereskedelmi államtitkártól ered, a terv az ő elgondolása volt és egyáltalán nem tartalmazta a hivatalos álláspontot. Chamberlain miniszterelnök már is magához rendelte Hudson államtitkárt, hogy felvilágosítást kérjen tőle a Wohltat német gazdasági tanácsossal folytatott megbeszéléseiről. Hudson ugyanis az angol kormány megbízásából lényeg megbeszélésre ült össze Wohltat német kiküldöttel, akinek kijelentette, hogy Anglia nem mondhatja le a gyarmatainak uralmáról, de ahhoz sem járhat hozzá, hogy mandatorius megbízatását jogtalanul elvegyék tőle. A mai angol lapok megállapítják, hogy

az egymilliárd fontos állítólagos kölcsön felajánlásáról sem Chamberlain miniszterelnök, sem pedig Halifax lord külügyminiszter mit sem tudott.

WOHLTAT GÖRINGHEZ TOVÁBBÍTOTTA A HUDSON-TERVEZET

A Németországnak nyújtandó egymilliárd fontos állítólagos kölcsön ügylet egyre élénkebben foglalkoztatja az angol közvéleményt. A hétfő reggeli lapok azt írják, hogy az ajánlatot Hudson kereskedelmi államtitkár tette

Wohltatnak, a német kereskedelmi bizottság vezetőjének, aki emiatt kénytelen lesz lemondani. Hudson magánbeszélgetés keretében megkérdezte Wohltatot, milyen lehetőségei volnának az Anglia és Németország között fennálló politikai nézeteltérések kiküszöbölésének. Mint magánember tervezeteket dolgozott ki és átnyújtotta a német megbízottnak a Németország és Anglia közötti kérdések nagyvonalú rendezéséről. Ez a tervezet tartalmazza azt a javaslatot, hogy utat kell nyitni Németország számára a világ nyersanyagforrásaihoz, azonkívül segítséget kell nyújtani a német iparnak a békegazdálkodásra való áttéréshez. Ennek a segítségnek előfeltétele Hudson szerint az, hogy Németország egyezzen bele a fegyverkezések korlátozásába és az általános leszerelésbe, azonkívül adja vissza Csehországnak szabadságát.

A lapok azt írják, hogy Wohltat a Hudson féle javaslatokat Göringhez továbbította. Hudsonnak még e héten igazoló jelentést kell előterjesztenie Chamberlain miniszterelnökhöz. A miniszterelnök a legsürgősebben nyilatkozni fog az ügyről. A Daily Telegraph szerint nyilatkozatának lényege az lesz, hogy Németországnak tudnia kell, miszerint Anglia minden hatalmi eszközt igénybe vesz és szembeszáll Németországgal katonai egyedüluralmi törekvéseknek. Ha Németország el akarja kerülni az összecsapást, meg van a lehetőség, hogy megtalálja a megfelelő kivezető utat.

Kalandos hír, amely cáfolatot sem érdemel

A Reuter iroda diplomáciai levelezője cikket ír a Németországnak felajánlott angol kölcsönről. A cikkben ezeket állapítja meg: Kétségteljes, hogy Chamberlain miniszterelnök nem tartotta volna jónak és szükségesnek egy ilyen hír cáfolatát, amely nem egyéb fantáziájánál. Az angol kormány komolysága nem engedheti meg, hogy ilyen kalandos hírekre válaszoljon anélkül, hogy e tekintetben kérdést intézzenek hozzá.

A MILLIÁRDOS KÖLCSÖN AZ ANGOL NAGYTÖRÉSEK TERVE VOLT?

Az olasz sajtó a Németországnak állítólag felajánlott egymilliárd fontos kölcsönrel kapcsolatban azt írja, hogy Angliának erre a legújabb manőverére három oka van. Első-

sorban arra vezethető vissza, hogy az angol pénzügyi világ ellenzi az angol kormány német és olasz ellenes politikáját és hogy kikérüljék az angol pénzügyi életben egyre jobban érezhető válság teljes kirobbanását, hajlandók lettek volna egy milliárd fontos kölcsönt adni Németországnak, ha ennek fejében a harmadik birodalom lemond a háborús terveiről és kibékül Angliával. Az angol kormány értesítették is a pénzügyi világ tervéről és noha a tervet tiltották, az angol sajtó mégis részletesen beszámolt a ctyi próbálkozásairól. Az angol pénzügyi világ hitt abban, hogy Németországot meg lehet vásárolni, az angol kormány azonban tudta, hogy ez nem lehetséges és csak azért engedte a tervet nyilvánosságra hozni, hogy bizonyítsa Moszk-

olyan erősségű hajóhadat koncentrálni az ázsiai vizekre, amelyek a biztos támadáshoz elegendőek volnának.

Amerika nélkül tehát Anglia nem csaphat a kardjára. Így nem marad hátra számára más, mint beleharapni a savanyú almába. Neki is a békülékenység hírait kell pengetni, ami még

mindig jobb, mint újabb támadási felületet mutatni, új megszegényítésnek tenni ki a megtépázott angol presztizst. Azonban az ügy még nincs befejezve. A diplomácia boszorkányújsáje csak forr tovább, így nem csodálkozunk, ha a japánok meglepetéssel, sőt bizonyos gyanuval fogadják ezt, az általuk sem várt könnyű győzelmet.

vának, amennyiben nem sikerül az angol-francia-orosz terv, az angol pénzügyi világ mindent el fog követni, hogy a német birodalmat Anglia oldalára állítsa. Ugyanez az angol propagandahivatal mindent elkövetett, hogy úgy állítsa be a nemzetközi helyzetet, mintha Németország és Anglia hivatalos körei között máris tárgyalások folynának, a gyors német válasz azonban, amit az angol próbálkozásra adtak — írja a Popolo d'Italia olyan nagy mértékben keresz-

Döntő lesz a nürnbergi pártnap

A Daily Telegraph vasárnapi számában részletesen foglalkozik a németországi helyzettel és a következőket írja:

A nürnbergi pártnapról azt hangoztatják, hogy az a béke pártnapja lesz. Kétségtelen, hogy ez a pártnap döntő fontossággal bír a további eseményekre.

Ezen a pártnapon fog eldőlni a béke, vagy a háború sorsa.

Németország elérkezett olyan szakaszhoz, amikor döntenie kell, mert a gazdasági helyzet kényszeríti. Ma már nemcsak vaj helyett készítenek ágyút, hanem egész Németországban súlyos hiány mutatkozik kenyérben, húsban, tejben. A vasércben, rézben, ólomban, cinkben is nagy hiány mutatkozik. A gyapjú tartalék olyan csekély, hogy a szőnyeg-készítést is betiltották.

— Németország — írja a Daily Telegraph — még hozzá sem kezdett a háborúhoz és máris kimerült. Ez a paradoxon megfelel az igazságnak és ezért kétségbevonhatatlan bizonyossággal már ma lehet állapítani, hogy Németország képtelen egy hosszabb ideig tartó háborúra.

OBERSALZBERGEBE MENNEK A DANZIGI VEZETŐK

Párisból jelentik: A francia lapok részletesen foglalkoznak a danzigi problémával. A „Le Jour” jelentése szerint a német katonai készülődések messze túlhaladják az 1938. szeptembe-

DELI HIRLAP
automata telefon száma: 28-10

A BETEG

Irta: ARTHUR DAVIES

Donald ajtján megszólalt a csengő. Ilyen későn már nem számított betegre. Egyedül volt, maga nyitott ajtót. Két munkás külsejű ember, egy fiatal, elegáns nőt támogatott be az előszobába. A nő autósapkája alól vér csurgott végig szép arcán, Donald azonnal megismerte:

— Gregory Emily . . .

Félig kábultan, teste teljes súlyával támaszkodott a két munkás karjára:

— Mi történt? — kérdezte Donald megdöbbenve.

— A kisasszony autója a sikos uton megcsuszott és felborult. Azt hiszem, nem sebesült meg súlyosabban, de mégis idehoztuk, doktor urhoz, — mondta az egyik munkás.

— Helyesen cselekedtek — felelte Donald — vigyék be a kisasszonyt a rendelőbe és fektessék le a pamlagra.

— Egyedül volt az autón? — kérdezte azután.

— Igen, ő maga vezetett.

— Most elmehetnek. Ugy látom a ruhájukról, hogy valamelyik garázshoz tartoznak. Talán vontassák be oda az autót és vegyék gondozásukba.

— A „Linton”-garázs szerelői vagyunk. Beszálítjuk az autót és majd beszámolunk, hogy mi a baja, — felelte az idősebb munkás és azzal távozott.

Amint Donald becsukta az ajtót és visszatért a rendelőbe, az arcán fájdalmas kifejezés villant át. Hat év mult el azóta, hogy ez a lány az eljegyzésüket felbontotta. És most így hozta a sors a házába.

Donald a sértett önértet ellenére egy percig sem tudta elfelejteni a lányt, akit nagyon szeretett. Amikor Emily vele szakított, Donald úgy érezte, hogy az élete cőtalanná vált. Bár teljesen belemerült a hivatásába és más nők társaságában igyekezett felejtetni, a szívében végtelen ürességet érzett. Semmi se tudta igazában érdekelni. És most itt fekiűdt előtte Emily kábultan, lecsukott szemmel, sebesülten.

— A kezét a lány homlokára tette, hogy lássa,

te az angol tervet, hogy most már nem sikerült Angliának Moszkvát befolyásolnia és Németországgal sem sikerült a tárgyalásokat megindítani. A lap szerint az angol bekerítő politika ezzel rendkívül súlyos vereséget szenvedett. Római politikai körökben arra számítanak, hogy Anglia és Franciaország a közeljövőben alighanem újabb hasonló ajánlatokat tesznek csak azért, hogy kikerüljék a német és olasz követelések kielégítését.

rieket. A szabadvárost teljesen megtöltik a katonák, akik közül egyesek danzigiak, a legtöbbjük azonban a német birodalomból jött. Kaszárnyákat építenek és a város általában olyan képet mutat, mintha katonai megszállás alatt lenne. A „Le Figaro” szerint Hitler és Förster megbeszélései során nem került szóba azonnali katonai akció terve. A hónap végén ugyanis Obersalzbergben értekezletet tartanak, amelyen valamennyi danzigi nemzeti socialista vezető résztvesz.

NYOLC ÉS FELMILLIÓ FONT KÖLCSÖNT KAP LENGYELORSZÁG

A lapok jelentése szerint az angol—lengyel pénzügyi tárgyalások befejezéséhez közelednek. Az angol kincstári hivatalban ma állapítják meg a Lengyelországnak nyújtandó kölcsön részleteit.

Anglia 8 millió hitelt nyújt hír szerint Lengyelországnak, de ezenkívül Anglia és Franciaország együttesen is adnak kölcsönt. Hír szerint a kölcsön összege meghaladja a 8 és félmillió fontsterlinget, abból Anglia 5 milliót ad és Franciaország támogatja a többit.

Emelik az angol légügyi és tengerészeti hadsereg létszámát

Sir Kingsley Wood légügyi miniszter kijelentette a sajtó munkatársai előtt, hogy még ezen a héten alkalma lesz a francia légügyi miniszterrel Londonban találkozni.

Ezen a találkozónan rendkívül nagyfontosságú intézkedéseket beszélnek meg. Majd kijelentette a légügyi miniszter, hogy az angol légügyi felszerelés továbbra is óriási léptékeket halad előre. A jövő év márciusáig 250.000 önkéntesre szaporodik a légi hadsereg létszáma. Sir John Emerson egy gyűlésen kijelentette, hogy Anglia a világtörténelem leghatalmasabb felszerelését hajtotta végre, amely Nagy-bri-

SCALALA
KEDDEN! PREMIER

A sztárok parádé

pazar kiállítású film,

Chaplin, Stan-Bran,
Greta Garbo

stb. nagy sztárok imitációival

Legujabb Metro-journal

VILMOS EXCSÁSZÁR TANACSOT AD HITLERNEK

Hágából jelentik: Vilmos excsászár ni környezetéből kiszivárgott hírek szerint elmúlt napokban levelet küldött a császárler kancellárnak. A bizalmas jellegű leve excsászár saját kezével írta és így annatalmát senki sem ismeri. Állítólag a nemzi eseményekkel kapcsolatban írt Vilmos szár figyelmeztető levelet Hitlernek.

tannia tökéletes biztonságát garantálja. A különböző részein 900 ezer légvédelmi építettek ki, amelyek tizenöt millió emknyújtanak teljes biztonságot. A Londonb épített biztonsági állomások ezekbe nem mítódnak bele.

Az angol admirális kéri fogja a mentől, hogy járuljon hozzá a flotta es számának növeléséhez. Az előirányzás s a tengerésztiiztek és tengerészek létszámá ezer főre emelik. A nyári tengeri hadgyatok során ezt a létszámot még jelentősen haladják.

nincs-e láza. Emily kinyitotta a szemét, azonnal megismerte Donaldot és összerendezte.

— Nem érzek semmi különösebb fájdalmat a fejemben — mondta —, csak a jobb térdem fáj nagyon és nem tudok rálépni. Mit tehet, hogy tovább mehessek?

— Mindenekelőtt meg kell vizsgálnom . . . ha megengedi.

— Hogyne . . . de kérem, siessünk. Adjon valami szíverősítőt szert, mert minél gyorsabban akarom az utamat folytatni.

Donald megvizsgálta a sebet, azután így szólt:

— A homlokán lévő seb jelentéktelen, de a térded nagyon rosszul néz ki. Mélyen belevágott valami, amire rácsatt. Alaposan meg kell tisztítani a sebet, azután pedig néhány órai pihenésre van szüksége. Különben nem hiszem, hogy még akkor is rá tud állni a lábára.

— Nem kell gyalogolnom, autóval jöttem ideig.

— Az autó magánál is rosszabb állapotban van. Annak még több időre van szüksége, hogy utra indulhasson vele.

— Talán csak lehet ebben a kis városban autót bérelni?

— Maga most nem tudna vezetni. Hogy akarja a lábával a gyorsaságot szabályozni.

— Majd megpróbálom. Hát adjon gyorsan valami erősítőt szert, vagy injekciót és azután kérem, rendeljen számomra autót.

— Ebben a városkában nincs bérautó — felelte Donald — és én vagyok itt az egyetlen orvos. Bele kell nyugodnia, hogy végzete az én rendelőmbé hozza becsatlant.

— Nem maradhatok! Mennem kell, minden áron — mondta a lány dacosan, haragos arccal.

„Bizonyára valami férfi várja”, — gondolta magában Donald keserűséggel.

Majd arra gondolt, hogy hat év előtt ő szenvedett és szaladt viszonzatlan szerelemmel a lány után most pedig Emily siet remegve egy férfi után, akitől bizonyára mindent kész feláldozni. Amint pedig erre gondolt, birtelen a lány irányában fagyos közömbösséget kezdett érezni.

— Ha minden áron mennie kell — mondta — elviszem én az autómot.

— Miért hallgatta el eddig, hogy van autó?

— Emily, nem érzi, hogy milyen csunya selkedik velem szemben, amikor én nemcsak orvos akarok segíteni, de mint vendégemről is: tam magáról gondoskodni, mert itt más meg nem áll rendelkezésére?

— Bocssáson meg — mondta a lány kissé szégyenülve —, csak magamra gondoltam és éreztem, hogy magát megbántom.

Donald szomorú arccal kifelé indult és ennyit felelt:

— Pár percre magára hagyom. Hozom az mat és elviszem oda, ahova parancsolja.

— Köszönöm, — mondta a lány. Már kij az arca és a szeme régi fényében ragyogott.

Mosolyogva tette hozzá:

— Olyan hálátlan vagyok . . . Pedig maga es szépen viselkedett. De ugy-e, nem kell soká nom?

— Mint mondtam, pár perc múlva itt lesz el felelte Donald és keserűséggel állapította meg gában, hogy a lánynak még az a néhány perc viselhetetlen hosszúnak tűnik fel . . . Hogy szégyenli előtte így elárulni egy másik férfi is szerelmét? Kisértésbe jött, hogy visszafordulj így szóljon hozzá:

— A sebhét kezeltem, bekötöztem, most vá amíg a saját autóját a garázsból kijavítva ide zák és amíg képes lábára állni . . .

De nem mondott semmit se, mert megsztülve érezte, hogy a lányt jobban szereti, min laha. És a lány most, hat év után, újra olyan nyán viselkedik vele szemben, mint akkor, an egy félreértés miatt felbontotta az eljegyzést.

Ököbe szoritotta a kezét és végtelen szor sággal indult el a garázs felé, az autójáért. A am pu előtt megállt. Azután bement a házba, ahol a Karján kihozta a lányt és beültette az autó, majd odaült a soffőrülére.

— Hova vigyem?

— Manchesterbe . . . — mondta a lány.

Donald elindította a gépet és százkilomé sebeséggel vitte a lányt, akit szeretett, a mási ismeretlen férfihoz.

Súlyos feltételeket szab Japán a tiencsini blokádnak feloldása ellenében

Hétfőn egész nap tartottak a tárgyalások Japán gazdasági és valutáris támogatást kér Angliától

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterfelszólalt az alsóház ma délutáni ülésén a tiencsini helyzetéről. Chamberlain beszédében kijelentette, hogy a tokiói tanácskoztató kezdeményező japán kormány azt a népszerűen ismert, hogy a félreértések kiküszöbölésére való haladás és jóviszony céljából szükségesnek a háttérnek a felismerése, amellyel az összefüggésben kell szemlélni a tiencsini helyzetet. Ennek azonban nincs semmi köze az angol kormány kínai politikájához. Ez tisztázott kérdés.

Fontos, hogy Kínában nagymérvű ellenségeskedések folynak.

Japán hadseregnek mindenképpen gondoskodnia kell saját biztonságáról és fenn kell tartani a terület az általa elfoglalt területeken. Ezért volt a lépéseket tenni annak biztosítására, hogy a célokat ne fenyegetse veszély. A tokiói

megbeszéléseken csakis a tiencsini helyzettel foglalkoztak.

Arra a kérdésre, hogy jelenti-e a nyilatkozat azt, hogy Anglia most már végleg Japán oldalára áll, Chamberlain miniszterelnök nem válaszolt, de a konzervatív párt oldaláról korusban kiáltottak a képviselők:

— Nem, nem, nem!

Arra a kérdésre, hogy történt-e változás a kormány kínai politikájában, Chamberlain miniszterelnök nem válaszolt. Hozzátette, hogy a tokiói nyilatkozat nem jelenti az angol kormány kínai politikájának bármilyen megváltozását.

A lordok házában délután Halifax lord külügyminiszter Chamberlain miniszterelnökkel teljesen megegyező módon ismertette a tiencsini tárgyalások eredményeit.

Japán hét békepontja

Néhány nappal ezelőtt megkötött angol-japán egyezmény értelmében hétfőn délelőtt kezdtek tokióban az általános jellegű megbeszéléseket az angol és japán tárgyaló felek között. Craigie tokiói nagykövete reggel 9 órakor jelent meg a külminisztériumban, ahol azonnal megkezdte tanácskozni Cato japán követvel. Cato ismertette a japán kormány követeléseit és Craigie angol nagykövettől pontra válaszolt. A japán lapok úgy tudják, hogy a megbeszéléseken japán részről a követelések hangzottak el:

1. A régebbi japánellenes merénylettekkel együtt 4 kínai kiszolgáltatása.

2. A japán rendőrség ellenőrzésének megengedése

3. A tiencsini angol negyed rendezésének megengedése a magatartása ügyében.

3. A japánellenes merényletek megszüntetése az idegen negyedekben.

4. Bocsszák az állásaikból az összes japánellenes tisztviselőket.

5. Szolgáltatásuk ki a tiencsini angol-kínai bank ezüst készletét.

6. Tilták be a tiencsini angol negyedben a forgalomban levő csunkingi dollárok használatát.

7. A megszállott területeken az angol hatóságok működésének közre az újszakkínai pénznem bevezetésében.

Anglia segít Japánnak a kínai partok zárlatánál

Ma megkezdődött tárgyalások kapcsán a lapok írják, hogy a jövő fogja bebizonyítani, vajon az angol kormány az új kötelezettségek teljesítésében valóban segít-e Angliát, vagyis kitétele, hogy semmit sem fog tenni, ami Csang-kaik előnyére és Japán hátrányára szolgálna. Igéretet az angol kormány, hogy együtt fog működni az új észak-kínai kormányval, visszahívja a nagykövét és engedélyezi annak az útnak az elindítását, amelyen keresztül a kínai hadianyag eljuthat. Általában Anglia együtt fog működni a japánnal a kínai partok zárlatának fenntartása érdekében.

ZIVELYES TÁRGYALÁSOK FOLYNAK TOKIÓBAN

Az angol-japán tárgyalásokat hétfőn délután négy órakor folytatták. A Domei távirati közlése szerint felhatalmazást kapott az angol kormány, hogy a tárgyalások kedvező menetet haladnak. Japán körökben úgy tudják, hogy a hétfő délelőtti tárgyalások a legszívvelősebben folytatók és a tárgyaló felek mindkét oldalról tett tanubizonyosságot.

AZ OLASZ LAPOK SZERINT AZ ANGOL KORMÁNY NEM SZENVEDETT A HAVAS TÁVIRATI IRODA ISMERTETI AZ OLASZ KÖZÖSSÉG ÁLLÁSPONTJÁT A TOKIÓI TÁRGYALÁSOKKAL KAPCSOLATBAN.

A Havas távirati iroda ismerteti az olasz közönség álláspontját a tokiói tárgyalásokkal kapcsolatban. A lapok általánosságban megállapítják, hogy Anglia kapitulált és hogy világszerte a fasiszta tekintélye csorbát szenvedett. A Reggale Fasiszta című lap ezeket írja: Anglia világszerte tekintélye még soha nem szenvedett csorbát, mint Tokióban, ez azonban csak az a tény, mert nagyon jól tudjuk, hogy Anglia nem engedékenységre van képes, hanem a nyugalomra Japán.

AZ ANGOLELLENES TÜNTETÉSEK TOVÁBB FOLYNAK

Tovább folynak az angolelles tüntetések. Vasárnap a Tiencsin folyó torkolatánál levő Anguban vonult fel a tömeg és tüntetett az angol világbirodalom ellen. A tüntetők megtámadták az angol üzleteket és rengeteg kárt okoztak. Hétfőn szabizottság szállt ki a helyszínrre, hogy megállapítsa az angol kereskedők kárt.

Gyorsan akar lebarolni?
Használjon
NIVEA-t

távoltartja Japánt az európai események folyásától.

Francia politikai körök szerint Japánnak nem volt más célja, mint Csang-Kai-Seket elzárni a külföldi támogatástól és siettetni a japánok győzelmét. Ezzel a politikával

lehetővé teszi az angol kormány a moszkvai tárgyalások befejezését és az Egyesült Államok állásfoglalását is.

TOVÁBB FOLYIK AZ ANGOL HAJÓK MEGMOTOZÁSA

A Sandwich nevű angol gőzös hétfőn reggel megérkezett Tangkuba. Az angol konzulátus erőlyes tiltakozást jelentett be a japán hatóságoknál a vasárnapi és hétfői incidensek miatt. A Staing nevű angol hajót ugyanis, amely egy indokina társaság tulajdona, a japánok feltartóztatták és átkutatták. A japánok arany- és ezüstkanalakat koboztak el, úgyszintén a hajó személyzetéhez tartozó három kínait letartóztatták. Vasárnap este Tangkuban rendkívül heves angolelles tüntetések voltak és a tüntetők több ablakot betörték és számos helyen elvették a távbeszélőhuzalokat. A Reuter-iroda jelentése szerint Tiencsin vidékén is heves angolelles tüntetések folytak le és több angol házát a tüntetők kifosztották.

Schullenberg moszkvai német követ Berlinbe utazott

A szovjet-német kereskedelmi szerződés ügyében folyó tárgyalások rövidesen sikerrel befejezést nyernek és nyomban ezután sor kerül a kereskedelmi egyezmény aláírására. Az olasz lapok jelentése szerint Schullenberg, moszkvai német nagykövet e pillanatban, jelenléte céljából Berlinben tartózkodik.

A japán rendőrség a Peiho folyón átkutatott egy angol hajót és 400 kiló ezüstöt lefoglalt.

KINAI VERESÉG SANGHAINÁL

A Central News nevű kínai távirati ügynökség arról számol be, hogy a kínai csapatok kiűritették Ceceu városát, amely Shansu tartomány délnyugati részén fekszik. Ezzel a hadmozdulattal akarják megakadályozni a kínaiak a japánok bekerítő mozdulatának végrehajtását.

A Reuter iroda jelentése szerint Sanghai környékén nagy harcok voltak. Tegnap délelőtt ért véget a harc a kínaiak visszavonulásával. A frontnak azon a szakaszán a kínai kommunista hadsereg volt tüzvonalban.

KOMMUNISTA-TANÁCSKOZÁS HONGKONGBAN

A Domei ügynökség jelenti Hong Kongból, hogy biztos forrásból nyert értesülés szerint a kínaiak kezében levő Sansi tartományban a kínai kommunisták vezetői nagyfontosságú értekezletet tartottak, amelyen jelen volt a harmadik internacionálé moszkvai megbízottja is. Arról volt szó, hogy a kínai kommunisták milyen eszközökkel támogathatják a külső mongoliai szervezetek haditénykedését.

A PÁRISI LAPOK DICSERIK CHAMBERLAIN MINISZTERELNÖKÖT

Párisból jelentik: Az angol-japán tárgyalások kedvező alakulása francia politikai körökben nagy örömet keltett. A párisi sajtó nem győzi eléggé dicsérni Chamberlain angol miniszterelnök engedékenységét. Francia felfogás szerint ugyanis

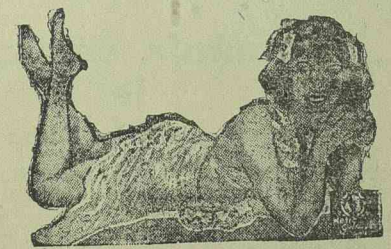
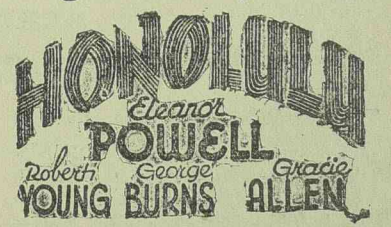
a nemzetközi helyzet súlypontja jelenleg Európában van

és az a tény, hogy a tárgyalások sikeres befejezésével Anglia visszanyeri szabadkezét, megér minden érte hozott áldozatot.

Anglia semlegességet vállal Japán katonai vállalkozásaival szemben

és ez annyit jelent, hogy Chamberlain állítóg feláldozza Csang-Kai-Seket, de ugyanakkor

Még néhány napig

Kizárólag a

C O R S O

(volt RIVOLI) moziban

PARAMOUNT-HIRADÓ
bemutatója. Előadások: 3, 5, 7 és 1/10-kor

Emberölésért börtönre ítélték egy kutyát, de jó magaviselete miatt kegyelmet kapott

A Középkorban sűrűn alkalmazták azt a furcsa joggyakorlatot, hogy állatokat is perbe fogtak. Nekünk is van néhány érdekes feljegyzésünk arról, hogyan zajlottak le ezek a törvénytörési tárgyalások. Így Franciaországban a cserebogarak és sáskák ellen adtak be vádindítványt egy alkalommal és sikerült a tárgyalást háromszor is elhalasztani a vádlottak ifjúságára és kicsinységére való tekintettel. Ugyancsak nagy feltűnést keltett annak idején a genfi tó környékén a lazacok ellen indított per, Németországban pedig a verebek törvénybe idézése. Gyakran érte hasonló sors a patkányokat, csigákat és egyéb pusztító csuszómászokat is, amelyeket tekintettel nagy számukra legtöbbször száműzésre ítélték. Hogy azonban ezek a parancsnak nem engedelmeskedtek, ez ellen már nem volt további jogorvoslat. Gyakran törvényt elé kerültek háziállatok is. Így Lisszabonban ördögösségért nyilvánosan elégették egy lovat. Nagyszerű kunsztokra tanította be a szegény párárt gazdája, a közbülső azonban úgy találta, hogy ilyen tudományra csak beszorkányság segítségével lehet szert tenni. Szegény vádlottaknak, mint láthatjuk, legtöbbször kilátástalan volt a soruk, hacsak nem beszélt nagyon ügyesen az ügyvédjük. Prokútoruk ugyanis nekik is volt. Advocatus diaboli-t rendelt ki számukra a bíróság, ennek volt feladata, hogy gondoskodjék védelmükről.

Azonban nemcsak állatok ellen folytak perek. Emlékszünk, hogy valaha Xerxes megkorbácsolta a tengert éktelen haragjában, mert hatalmas hajóhadát elbuzdította. Ugyancsak szomorú sors érte valaha a florenai San Marco templom harangját, mert a lázadók megkondították. A szegény harangot megkorbácolták, majd száműzésre ítélték. Csak évek múlva került a harang vissza, de a szeges korbácsütések nyomai még ma is láthatók rajta a San Marco muzeumban, ahol jelenleg, mint igen érdekes történelmi emléket őrzik. Az emberi bűnyűség ilyen érdekes dokumentumai maradtak meg az útkorra, adatok, amelyekből igen érdekeseket közöl legutóbbi

cikkében egy washingtoni tudós kutató. Megemlíti A. H. Alexander — így nevezik a cikk fróját — például, hogy Falaise városában 1386-ban halálra ítélték egy disznót, mert felfalt egy gyermeket. Tiszta színlelés volt a kivégzés, amelyen az egész város népe megjelent. Miután a taláros bírák felolvasták az ítéletet, amely szerint fejvesztés büntetésével bűnhődik a delikvens, a disznóra emberi ruhákat adtak, egy oszlophoz kötötték s így vágta le fejét a bakó. Felhoz még egy sereg hasonló esetet A. H. Alexander, aki arra a végső eredményre jut, hogy szinte megmagyarázhatatlan annak a kornak kezdetleges szellemi állapota, amelyben ezek az állatperek lejátszódhattak.

Ez a végső okfejtés azonban elveszti minden fölényét, tekintélyi erejét a legutóbbi eset kapcsán, amely most történt az Északamerikai Egyesült Államok Ohio nevű országában, ugyanakkor, amidőn a washingtoni tudós cikke megjelent. Ohio állam egy városkájának bírósága előtt ugyanis most zajlott le egy kutyaper, amely érdekes változataiban teljesen eme középkori állatperekre emlékeztet. A vádlott egy hatalmas farkaskutya, amely megölt egy gyermeket. A kutyát a tett után azonnal letartóztatták és a vizsgálat lefolyása alatt a bíróság egyik istállójában kapott helyet. Az összeült bizottságnak aztán annak rendje-módja szerint halálra kellett volna ítélnie a gyilkos kutyát. De miután a vizsgálati fogságban nagyon jól viselkedett, csak két évi börtönt kapott. Igen ám, de ez a büntetés sem volt végrehajtható, mert egész Ohio államban egyetlen börtönigazgató sem akadt, aki elvállalta volna a négylábú foglyot. A kutya amnesztiát kapott, visszaadták a gazdájának. Így zajlott le Ohio-ban a kutya javára a középkori állatper. Úgyes védője, a modern advocatus diaboli, valószínűleg értésére tudja majd adni a farkaskutyának, hogy nem szabad megölnie több gyermeket. (Flaneur.)

Roth Miksáné

Súlyos csapás érte Roth Ottó dr. kérésű temesvári ügyvédet. Özvegy édesa Roth Miksáné, született Fischer Helén, özvegy szervenvedés után 86 éves korában meghalt. A jóságáról, nemes gondolkodásáról, jótékony szorgalmáról és női erényekben gazdag életfolyáról ismert és általánosan tisztelt matróna szállt le sírba, aki tiszta családi légkörben rajongó szeretett övéi körében élte le életét. A házasság, jóságos tekintetű, mindig csillogó és szellemi felkészültségű úriasszony életének hosszú évtizedeit mindenkor csak imádozott családjának és embertársai megsegítésének emlékei töltötték. Néhai férjével 37 évig élt a legideálisabb boldogságban és házasságukból öt gyermek született, akik közül az évek folyamán három gyermek meghalt. Férjével a legnagyobb szeretettel osztotta meg az élet örömeit, munkáját és Hídegyháza, Lippán, legutóbb pedig Temesváron laktak. A matróna ritka magas lelki és szellemi frissességben érte meg. Halálán mélyen sújtott fia, akinek hajlékában mindig a legmelegebb otthont, Roth Ottó dr. ügyvédje Pogány Rózi, továbbá Budapestén élt Roth Arpád és neje Baán Margit dr. srácok. Két fián kívül unokái Keller János gyönyörű igazgató és neje Jakobi Vera, Keller László neje Sas Herta (Bucuresti), Róth Sári (Hídegyháza), Róth Pál Miklós (Jeruzsálem), Róth Adolf Egon, Roth Roland Róbert és Roth Romain, valamint dédunokái és Totis Róth belga királyi konzul, Lázár Livius banktisztviselő, Weisz Sándor gyógyszerész, Lieblich malomigazgató, néhai Neufeld dr. ezredesi családja, Neustadt Adolf dr., Láng Lehel Fischer dr. ügyvéd, Braun Károly dr., Fischer Riza, Lovas Manó gyászolják. A tiszteletteljes részvét közepette, hétfőn délután 6 órakor ment végbe a belvárosi zsidó temető halotti csarnokából. A gyászszertartást S. Jakab dr. gyárvárosi főrabbi vezegte.

Ausztrália legyverkezéséhez készül — aranykorszak

Londonból jelentik: Az ausztráliai szövetség miniszterelnöke, R. G. Menzies, a héten számolt be az ausztráliai védelmi terv intézkedéseiről.

A tavalyihoz képest a védelmi költség körülbelül megduplázódott. Tizennégy millió ugyanis harminckét millió forra ugrott le az év folyamán. A haditengerészet két új páncélos cirkálóval — Hobart és Perth — gyarapodott augusztus elején a teljesen modernizált Alia is megkezdheti szolgálatát. A Southam Speed Boat Co-nál rendelt új motoros órn már megérkezett és mintájára a Papagaj-ten 11 darab épül.

A milícia 87.000 fővel rekordmagas ért el s így új alakulatok létesítése lehetséges.

A légierők parancsnoksága által Amerikában rendelt bombavető és vadászgépek készülnék, ezért az anyaországtól 140 darabon bombavetőt kért kölcsön az ausztráliai kormány. A hadipilótaképző iskolákban az év hat hónapjában 108 repülőtszert képesítettek.

Bár az anyaországból és egyéb dominiumból a löszerszállítás fennakadás nélkül, Melbourne mellett három millió fonttal sőt még többel épült, mely június óta üzemmel dolgozik. A löszergyártás ez évben géppuskagyártás 400, gázalcelőállítás 200 százalékkal emelkedett.

A dominium pénzügyminisztere, P. J. Gardner szerint a fegyverkezési ipar kiépítése Ausztrália megteremtí úgy könnyű, mint az iparát, minek következtében az államszövetség emberöltőkre valószínűs aranykorszaknak elébe.

Csak ősszel írják alá a szerb-horvát egyezményt

Korosec lapja feltűnő cikket közöl a horvát szerb tárgyalások állásáról. A cikk szerint a kormány és a horvátok vezetői között a főbb pontokban már létrejött a megegyezés. Mikor kerül sor ennek aláírására még nem lehet tudni.

ni, minthogy a megállanodás részletkérdéseinek letárgyalása hosszabb időt igényel. A lap szerint előreláthatólag csak ősszel kerülhet sor a szerződés szövetségének végleges megállapítására és aláírására.

Atadták Törökországnak az alexandrettei szandzsákat

Az átadás a lausannei egyezmény évfordulójára. „Törökország Franciaország leghűbb szövetségese lett”

Törökországban hétfőn ünnepelték a lausannei egyezmény tizenhatodik évfordulóját, valamint az alexandrettei szandzsáknak Törökországhoz való csatolását. Az alexandrettei szandzsákban levették a francia lobogókat és kitűzték a török zászlókat. az utolsó francia csapatok pedig elhagyták a Törökországhoz es-

zék területet. Az „Ulus” című lap azt írja, hogy Törökország most Szíria legbarátságos szomszédjává vált, úgyszintén Franciaország leghűbb szövetségesevé. Ez a körülmény biztosította a Földközi-tenger keleti részén mindenféle támadás visszaszűntetésének és a békének.

Románia semmi áron nem áldozza fel függetlenségét

A Le Temps cikke Romániáról

Párisból jelentik: A Le Temps című francia lap első oldalán nagy cikket közöl a nemzetközi helyzettel kapcsolatban és ebben a cikkben a következőket írja: „Románia megvédi függetlenségét”. A cikkben hangsúlyozza a lap, hogy Románia, amely mindig békés ország volt, semmi áron sem áldozza fel országát független-

ségét és területi épségét. A lap rámutat arra, hogy ez az elhatározás nem az angol-francia biztosíték óta él a román nemzetben, hanem az a garancia csak megpecsételte a román nép akaratát, hogy közreműködjék a béke és az európai rend megvédésé érdekében.

Református népi ünnepély

Ujkisodán egyházi építkezés alapja javára

Rooseveltet lebeszélük az ökög újabb vállalásáról

Roosevelt elnök a Fehér Házban tegnap kihallgatotta Ferry postaügyi minisztert, a de-
kretát egyik vezetőjét, aki a legutóbbi vá-
lasztól a kormány iránymutatója volt. A látogatás je-
ggyelítőleg abban rejlik, hogy a miniszter az
államok területén az utóbbi időben hosz-
sabb ideig tartó és hír szerint arra a meggyőző-
sége, hogy újabb jelölése esetén Roosevelt kö-
vetlenül találkoznia és ezért a lapok köz-
sége nem is tanácsolta az elnöknek az újabb
választás való részvételét.

Öki naponta kétszer rendszeresen használja a

Chlorodont

fogpasztát, annak nem kell felnie a fogkőtől!

A harmadik Dungyverszky-fiu

a a Bácskában Dungyverszky Gyokó, a kamendini nábob. miután két
öccse korábban öngyilkos lett

származik a legendás Dungyverszky-vagyon, életuntak lesznek a Bácska
legelőmesebb birtokosainak fiai

Múlt hét szerdáján meghalt Dungyverszky
Gyokó, a háború előtti közéletben is-
ggyelítőleg a Bácskában született, a
két fiával a vagyonért folyó harcban
harmadik: a Halál. A pereknek vége.
A vendég volt Budapesten és Belgrád-
on igazában a Bácskában érezte ma-
gyar, azután jó szerb lett. Személye
a két népek békés együttélését oda-
sádrogban, a feketeföldű sajátos föl-
m mind megvolt egymással magyar és
ennek a barátságának alapja a féltve
barítás" volt.

EGY A TOLVAJBÓL SEM LEHET TÖBB MAGYAR, MINT SZERB

"paritás" valósággal közjogi intéz-
nötte ki magát. Öbécse például min-
három évig magyar ember volt a bíró
tkező három esztendőben szerb ember,
k, az esküdtek és a községi orvosok
mindig egy magyarra egy szerb jutott.
Magyarok új iskolát kaptak, azt építet-
tereknek is. Ha a magyar katolikusok-
tort szerződtek, akkor ugyancsak ka-
tort a görögkeleti egyház is, holott itt
intézménye egészen ismeretlen valami-
ennél furcsább csodabogár is termett
a, paritás"-ból. Egy ízben ugyanis elrom-
katolikusok toronyórája, mire a község
a, hogy megreperáltatja. Am, hogy le-
essek a paritáson,

ilyen összeget szavaztak meg a görög
templom órájának megjavítására is,
annak kutyaabaja sem volt. S ha már volt
óra, csak természetes, hogy azok is két-
m jártak. Megtörtént az az eset, hogy az
szerb bíró, Petkovics, hivataloskodása
a községi képviselők gyűlésére ül-
te, amely reggeli kilenc órára volt meg-
t. A katolikus templom órája el is ütö-
ncet, mire a képviselőtestületi tagok
lk a bírót, hogy kezdje meg már az
ő azonban a legnagyobb nyugalommal
ki a szentenciát, hogy mivel most ép-

gy ember a bíró, ennél fogva a szerb to-
ny órájához igazodik a hivatalos idő.
eg csak jó öt perc multával jelezte a ki-
t. S ebbe a magyarok is belenyugodtak.
fresább eset volt az, amikor valahogy el-
dtak Petkovics dikasztériumában az is-
ten tolvajok. Erre a bíró úr elrendelte,
szakként be kell terelni a városháza
bebe az összes kétes elemeket. Igen ám,
első este rájöttek, hogy a csendlegények
l több magyart csuktak be a kóterbe,
szerbet. No erre Petkovics bíró úr
man kiadta a csendlegényeknek a szigorú
sot, hogy akár a föld alól is, de
mösen kerítsenek elő még két szerb „gya-
melemet", nehogy baj történjen a pa-
tással!

ondom, ez a magyar-szerb barátkozás
szen külön embertípusnak, a „bácskai em-
s" a kialakulásához vezetett, amely em-
súsról — akár szláv, akár magyar volt az
— közös jellemvonások alapján a követ-
ződigi születt meg: „Akit Baján meg-
szólónak és Zomborban el nem raknak, Uj-
szen meg nem szídnak, Szabadkán meg le-
sznek, az elmehek akár a világ végére is!"

NEK FIZET, AKINEK LEGKEVESEBB A PÉNYE

le csodáljuk hát, ha ilyen iskolából egé-
különösajta ember származott ki: a bács-

kai ember, aki — lett légyen eredetében szerb,
bunyevác, sokác, magyar, vagy sváb — mind
egyformán magánviselte a titankodás csalha-
talan jegyeit, akár a mulatozásban, akár a va-
gyonszerzésben. Öblös torok, kemény marok,
vastag bugyeláris, nehéz vér éppúgy hozzator-
tozott a bácskai emberhez, mint a nagyolás a
sárosihoz, vagy az agyafurtság a székelyhez.

Ha a sárosi fertálymágnás inkább felfelé
nagyolt, a bácskai parasztmágnás inkább le-
felé kérkedett. A sárosi dzsentri rozszant falusi
vítyillójából — mire a gazdája Pestre került —
ösnemesi kúria lett. Az öreg Dungyverszky Lá-
zár viszont a Szabadság-tér 14. szám alatt gyö-
nyörű palotát építtetett, de soha oda be nem
szállt, hanem világleletében egy külső-Rákóczi-
úti szálloda vendégszeretettel vette igénybe s
onnan járkált be — gyalog persze — a Szabad-
ság-térre, hogy

palotájának sarok kövére ülve köröm közlül
fogvassza el a maga reggeli szalonaját.
Ha a sárosi armalista-utód csak a szomszéd vá-
rosba ment is látogatába, inkább kölcsönként
négy gebét s azokat fogta be repedt bőrézésű
konflikociójába. Az öreg Dungyverszky viszont
soha másként, mint a vasút harmadik osz-
tályán nem utazott.

Több volt a kondása, mint az anglusnak a disznaja

A sertéskereskedelmet egészen fantaszti-
kus méretekben űzték. Egyszer az öreg Dun-
gyverszky Lázárnál megjelent egy yorkshire-i
kollégája, aki ugyancsak nagyra volt vele, hogy
milyen irtozatos nagy az ő angliai sertésenyészté-
sége. Erre Dungyverszky csak úgy odaköpte a
szót, hogy neki magának alighanem több a kon-
dása, mint az anglusnak a disznaja. Hát ez
persze pontosan a kínálkozó eszt, amikor egy
vérbeli anglus fogadást ajánl. Fogadtak. A fo-
gadást Dungyverszky nyerte meg.

A mult század vége felé óriási konjunktúra-
ja volt a délmagyarországi disznókereskedés-
nek. Az Osztrák-Magyar Monarchia 52 millió
lakosának zsír- és disznóhússzükségletét nagy-
jából innen látták el, főként amióta József fő-
herceg a Milos szerb fejedelem topcsirai te-
nyésztéséből hozott állattörzsszel megvetette a
gördörszörű mangalica tenyésztését.

több mint 20.000 hold saját földjük volt, s
ezzenfelül még 16.000 holdnál többre terjedt
a bérleteik száma.

Terjeszkedésükre jellemző, hogy még a triano-
ni béke után is, amikor pedig birtoktestjeik
legnagyobb része Jugoszláviához került. 1925-
ben nem kevesebb, mint 3328 holdnyi földbir-
tokuk volt a megmaradt Magyarországon.

MŰTAKARMÁNYT GYÁRT A NÁBÓB

Azt is érdekes figyelemmel kísérnünk, mi-
féle birtoktesteket szerettek meg a Dungyversz-
kyek. Egyik első szerzeményük a szenttamási
birtok volt, azon a Ezentamason, amely évszáz-
adokon keresztül a Sulyok-családé, majd a
Patolcsiaké és az Ujlakiaké volt. 1848-ban itt
vívták a szabadságharc legvéresebb ütközeteit.

A kilencvenes években, a magyar iparosodás
nagy évtizedében egyremásra alapítják a
Dungyverszkyek, főként Lázár, birtokiak mellett
a különböző mezőgazdasági gyárakat: gőzmal-
mot, mészégetőt, sör- és szeszgyárat, mezőgaz-
dasági szerszámgyárat, sőt van egy szenczi-
találmányuk is, a zab-steak nevű műtakarmány.
Konzerveket, szérumokat termelnek s mind-
ezeken felül nagy súlyt helyeznek a lótenyészté-
sre is: Dungyverszky Gedeon dr. kamendini

Megvolt persze ezeknek a bácskai paraszt-
mágnásoknak a maguk külön virtus-tempója
is. A régi Soroksári-uccában lévő „Két korcna“
című beszálló-kocsma volt a tanuja az esetnek,
amikor is három, meglehetősen kopottas külse-
jű bácskai parizstokrata: Vukics, Lukics és
Bilkovics a külső látszatuknak nem egészen
megfelelő, gyanús méretű pezsgőzésbe kezd-
tek. A fizetőpincér

nem minden aggodalom nélkül szemlélte a
drága pezsgősbattériák felvonulását

s riadt arccal számolgatta magában, vajjon
mennyit fizet majd rá erre a „cekkre“. A mula-
tozó bácskainak persze nem minden gaudium
nélkül figyelték a szerencsétlen főúr riadt ar-
cát minden újabb üteg felvonulásánál.

Végül aztán meglegéltek a kinszást s meg-
szóltat Vukics:

— Tudjátok-e, mit ajánlok?

A másik kettő kapva-kapott a kérdésen,
mert sejtették, hogy Vukics komájuktól csak
valami jóízű móka süllhet ki.

— Azt ajánlanám, hogy a „cekkat“ az fi-
zesse ki, akinél a legkevesebb pénz leledzik a
bugyelárisában.

S azzal már kezdti is a köréjük gyülekező
pincérhad irdatlan bámulatára a nála lévő
„aprópénz“ kiszámolni.

Volt vagy ötven kékhasú ezresbankó.
No erre aztán Lukics is megnyalazta a hü-
velykujját s el is jutott, vagy hatvanöt ezresig.
Bilkovics már meg sem próbálkozott a szám-
vetéssel, csak úgy félvállról szólt a pincérnek:

— Öccsém, ide a kalapot, botomat! Az el-
ső úr, a Vukics fizet. Neki van a legkevesebb
pénze! . . .

ménese a nemzetközi futtatások legkiválóbb ló-
anyagát szolgáltatja.

KÉT TESTVÉR ÖNGYILKOS LESZ, MERT KEVÉS AZ APANÁZS

Mint általában a hirtelen meggazdagodott
családokon, a Dungyverszkyeken is beteljesedett
a második generáció törvénye. Ami vagyont az
első nemzedék nehéz munkával, nagy szorga-
lommal, takarékosággal, verejtéke árán szer-
zett meg, ahhoz a második generáció már
könnyűszerrel jut, már nem ismeri fel a munka
értékét, szembehelyezkedik a család hagyomá-
nyaival, az apákkal, szóval egész világszemlé-
letében szembefordul a vagyonteretőkkel s

hovatovább vagy szétszórja a vagyont,
vagy pedig életunalom fogja el.

Az első nemzedékhez tartozó Jása fiai vol-
tak az újvidéki Bogdán és Sándor, mindketten
mérnökök. Dungyverszky Bogdán, aki Nelky Jenő,
vagy volt magyar követ sógora, 1934-ben borotvá-
val vágta fel az ereit és sérüléseibe belehalt.
Pontosan két év mulva ugyanabban a szobában
végzett magával az öccse, Sándor is. Hogy
miért ölték meg magukat? Ki tudná azt igazá-
ban megmondani. Annak idején az volt a híre,
hogy keveselték az apjuktól kapott havi 600
pengős apánázst, amelyből nem futotta a Dun-
gyverszky-névhez méltó életre . . .

Dungyverszky Gyokó bezzeg másként élt.
Ha úgy rájött a duhaj kedve, akkor
az egész kocsmá népét francia pezsgővel
itatta, miközben ő maga savanyú kocsisbor
mellett mulatozott.

De ugyanakkor egész éjszakán keresztül túró-
lepényt süttetett s reggel aztán társzekerekkel
cipeltette az izes tésztát a hetivásár népe közé.
Igy aztán nem csoda, ha a fiai, Lázár és Du-
sán, pert indítottak ellene s gondnokság alá
helyeztették őt, mégpedig az per a címen, hogy ap-
juk megbetegedett. A per a különböző fórumo-
kon különböző eredményekkel folyt. Hol a fiúk
győztek, hol az apjuk. Most aztán, hogy Gyö-
kő július 12-én elhunyt, végrendeletében fiaira
a kötelekrészt hagyta csupán, de vagyona jó-
részét jótékony célokra hagyományozta.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ARAK: BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Hához való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Hazugságmérő gép

Ismérjük jól a régi jelképet, az Igazság mérlegét. Képeken, szobrokon, középületek homlokzatán ábrázolva gyakran látjuk, amint Justitia istenasszony, a pártatlanság jelül bekötött szemmel, kezében tartja az egyszerű, ősi műszert, a két egyforma tálcával. Egyfelől „pro”, másfelől „contra” — a szembenálló felek ám vesésk latba érveiket. Aszerint, hogy a mérleg nyelve erre, vagy amarra billen, szigorú elfogulatlansággal fog elhangzani az ítélet.

A törvénytevése alapelve végeredményben mindig és változatlanul az marad, amit ez a mitológiai jelkép példáz: a tényállás pontos megállapítása, — felek meghallgatása, — törvény alkalmazása, — ítélet. De az első mozzanat, a ténymegállapítás, ez épp a dolog legnehezebb, legkényesebb része. Az igazság szolgáltatás munkájában ez — hogy úgy mondjam — a talajfő művelet s többnyire keserves verejtékzsel jár. A hamisság, a tagadás, a ferdtetés, a jóhiszemű tévedés konkoljától elválasztani a valóság tiszta búzáját: ez az, ami a bíró logikáját, lélektani érzékét, életismeretét a legerősebben próbára teszi. Hiszen emberekkel van dolga, akik életérdekeiket, sokszor a bőrüket féltik és védik a bünyű vagy peres eljárás során. Így hát minden szavuk, minden állításuk, sőt minden elhallgatásuk szigorú ellenőrzést igényel, mert hiszen megtevesztés, a bíróság félrevezetése lehet a célja. Itt az Igazság istenasszonyának egyszerű ingamérlege tökéletlen szerkezetnek bizonyul. A hazugság mérlege szükségképpen bonyolultabb műszer kell hogy legyen. Olyan, amilyennel Amerikában a korszerű módszerekkel dolgozó kriminalisták már régóta kísérleteznek. Most — úgy olvasom — már sikerült annyira folkozni a hazugságmérő gép érzékenységét, hogy hogy a delikvens májáról, zuzájáról, sőt a lélegzetvételéről is pontosan meg tudja állapítani, valódi-e, vagy hamis. Mekkora könnyedséget, kényelmet biztosít ez a gépezet, ha általános használatba kerül a közel jövő vizsgálóbírájának. Nem kell megerőltetnie a jogérzékét, a judiciumát, egyéb szellemi képességeit. Csak bekapcsolja az áramot, beazélteti a vádlottat vagy a tanút, ránéz a mutatóra és rögtön le tudja olvasni: az ipse ajkát hatemeletes hazugság hagyta-e el, vagy esetleg csak őt.

Ilyen hírek érkeznek a hazugság mérlegéről. Hogy igazak-e, azt persze csak akkor dönthetők el, ha megbízható mérőkészülék állana rendelkezésünkre.

— **IDŐJÁRÁS:** Enyhe szél, változó felhőzet, az ország nyugati részében a hőmérséklet csökken.

— **Elfogott híres betörő.** Bucurestjéből jelentik: Floreacu Florica ökirályságbeli hírhedt betörő, aki egy Sami Saraga nevű férfivel az Ofa brassói pénzszekrényét megfúrta, a bucu-resti törvényszéki palotából megszökött, a galatfi rendőrség azonban elfogta. Kihallgatása során elmondotta, hogy keletre akart menekülni.

— **Felgyógyult az angol munkáspárt vezetője.** Londonból jelentik: Attlee őrnagy, a munkáspárt vezetője, aki az utóbbi hetekben súlyos műtéten ment keresztül, vasárnap elhagyta a klinikát és stamorei birtokára utazott, ahol hosszabb ideig üdül.

— **LELKESZEK HELYETTESITIK A BEHIVOTT TANITÓKAT.** Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium értesítette a tanfelügyelőségeket, hogy a színódus határozata értelmében fegyvergyakorlatok és mozgósítás esetén a lelkeszi kar tagjai önműködő módon helyettesítik a behívott tanítókat.

Julius 25

Kedd

Jakab Anna,
Olimpia

1818. július 25-én halt meg Szegeden Dugonics András író és költő. Piarista rendi tanár volt. Már kora fiatalságában érdeklődött az irodalom után. Sokat olvasott, majd régi latin iskolai drámákat fordított magyarra. Később klaszszikus épszoktat írt, majd 1788-ban kiadta Etelka című regényét, amellyel egyszerre az akkori idők egyik legnépszerűbb írója lett. Még más népszerű regényeket is írt. Munkásságával nagyban hozzájárult a magyar irodalmi nyelv kifinomításához. Nevét őrzi a Szegeden megalakított Dugonics-Társaság.

1909. július 25 nagy eseménye volt az aviatikának. Ezen a napon repült át gépével Blériot francia mérnök és aviatikus a Franciaország és Anglia közti La Manche csatornán. Ez volt az első nagyobb út, amelyet ember a levegőben megtett. Azóta a repülőgépek már könnyedséggel repülnek át az óceánok fölött és világkörüli repüléseket rendeznek. Mindez azonban nem szorítja háttérbe Blériot teljesítményét, mert a La Manche csatorna átrepülése első fejezete volt a modern aviatikának.

— **Legitimista céla fordított könyvének jövedelmét Lajos Iván tanár.** Pécsről jelentik: Lajos Iván dr.-t a „Németország háborús esélyei a német szakirodalom tükrében” című röpirat szerzőjét Budapestre rendelték a kultuszminisztériumba jelentéstétel céljából. Lajos dr. ugyanis a pécsi tankerületi főigazgatóságnál dolgozik, mint fogalmazó. A nagy feltűnést keltett röpirat szerzőjét Pécsen, mint meggyőződéses legitimistát ismerik, aki könyvének teljes jövedelmét a legitimista szövetségnek ajánlotta fel.

DIANA

erős izzadásnál megváltás

— **Ismét loptak egy kassai templomban.** Kassáról írják: Az itteni református templomban délelőtti istentiszteletet tartottak a honvédek számára. A katonaság soraiba több személy, közöttük két cigányasszony is befurakodott. Gönczy Gábor kelész az istentisztelet megkezdése előtt meglepetéssel látta, hogy az úr asztalról eltűnt az értékes terítő. A szószékre menve kemény szavakkal ostromozta az elvetemült tolvajokat, akik általános vélemény szerint csakis a cigányok között lehetett, miután istentisztelet közben nyomtalanul eltűntek a templomból.

— **Elvi döntés a pótdadó ügyében.** Kolozsvárról jelentik: Elvi jelentőségű döntést hozott hétfőn a kolozsvári közigazgatási tábla a földbirtokok adóterhei ügyében. A bíróság a kolozsmegyei felsőfőlel adófizetők közös fellebbezését tárgyalta, több gazda ugyanis közösen megfellebbezte a községi költségvetést, kérték, hogy abból töröljék a pótdadót. A tábla érdekes döntése kimondotta, hogy helyt ad a gazdák fellebbezésének, tekintettel, hogy a 19—37 számalékos községi adóban már a pótdadó is benne van és így azon kívül más adóval nem ronthatók meg a gazdák.

— **Kolozsvárott gázolt egy temesvári gépkocsi.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Súlyos gépkocsiszerecsenlenség történt hétfőn Kolozsváron. A Tms. 1846. rendszámú személygépkocsi, amelyet Froilman Rudolf sofőr vezetett, elütötte Sochenhaus Izidor 11 éves fiúcskát, aki az autó előtt akart áthaladni az úttesten. A súlyos megsérült gyermeket a sofőr felvette a gépkocsira és beszállította a klinikára. Megállapítást nyert, hogy a szerencsétlen fiúcska koponyaalapi törést szenvedett. A gázoló gépkocsivezetőt őrizetbe vette a rendőrség.

— **Meghalt Poirier, a Figaro című lapnak a kémdékesi botrányba keveredett munkatársa.** Párisból jelentik: A Figaró jelenti, hogy William Poirier, a lap munkatársa és a hirdetés osztály vezetője, aki a franciaországi biztonság elleni üzemeltetése miatt napokkal ezelőtt letartóztatott és a katonai börtönbe zártak, majd megbetegedése miatt a Clamarti katonai kórházba szállították, vasárnap este hirtelen meghalt.

— **A szabadfürdés áldozatai.** A szabadban való fürdésnek vasárnap két áldozata volt. Temesvárott Engel József hatvankét éves jószéfvárosi lakos a feleségével a Begában fürdött. Az idős ember alámerült és megfulladt. Holttestét néhány órával később megtalálták és a jószéfvárosi temető halottasházába szállították. Fibus közösgéből érkezett jelentés szerint Bobosel Gréta tizenöt éves biharmegyei illetőségű cselédjány fürdés közben a Marosba túladott. Holttestét tegnap reggel partra húzták.

Szélmalom-repülőgép mint postakocsi

Philadelphiából jelentik: Az itteni főpostafőnökség első ízben használta a posta küldetésére a La Cierva-típusú szélmalom-repülőgépet. Philadelphia ugyanis nagykitűző város; repülőtere vagy harminc kilométer fekszik. Az uccákon állandóan olyan élénk forgalom, hogy a posta gépkocsijai és motorokéjai csak nagy késéssel tudták fenntartani a székötvetést a repülőter és a központ között. Ezt a késedelmet kiküszöböljék, a posta vezetői határoztaék egy szélmalom-repülőgép üzemeltetését. A kísérlet kitűzőn sikerült. A légzőköző jóformán helyből emelkedett fel a postafőnökség épületének lapos tetejéről, percenként már a repülőter felett volt, ott leszállt a repülőgépjárat éppen beérkezett, hatalmas, háromros gépe mellé, felvette a 42.000 levelet tartalmazó postaszákokat s alig negyedóra elteltével megszerezte kiindulási helyére. A levelet a szél gyorsan időnyeréssel hordhatták ki. New Yorkból vagy más nagyvárosokból érkező repülőgépek befutásakor megjelenik Philadelphia lett a karcsú szitakötő-gép is, hogy „zónával” térülve-fordulva megrövidítse a postafőnök idejét. Így lesz a repülőgép, a levelezésből — hasznos háziállat.

— **SIREMLÉKET EMEL A KULTUSZMINISZTERIUM MIRON CRISTEA EMLEKÉRE.** Bucurestiből jelentik: A kultuszminisztérium tárhozta, hogy akciót kezd néhai Miron Cristea emlékének méltó síremlék emelésére. A síremlék szimbólikus ki kell fejezni az ország ériárkájának nagyságát.

— **HAT TÜRISTA HALÁLOS SZERENCSÉRE.** Washingtonból jelentik: Húsdiaákból és diáklányból álló csoport meg akart ni a 3250 magas Backer hegyesűcsot, amikor lavina rájuk zuhant. Hat kiránduló a hegyre meghalt, a többieket súlyosabb-könnyebb sékel kórházba szállították.

— **AZ ÖREGEMBEREK BETEGSÉG ÉS A NEURASZTENZIASOK BAJAINAL.** Bucurestiből jelentik: A közönséges és meanyagcsereforgalommal állandó összefüggést kor reggelentek egy-egy pohár termésként „FERENC JÓZSEF” keserűvíz sokszor ígértémeny! Kérdezze meg orvosát.

(—) **Halálozások.** A temesvári anyahivatalban a következő halálozásokat jelentik be: Palcu-Petrovici Gheorghe 56 éves halai zenész, Strupp Gizella 12 éves erzsrosi iskolásnövendék, özvegy Kajan B. született Deutsch 76 éves gyárvárosi házbeli, Aga Vichente 39 éves földműves, Unterweger Teréz, született Krepsz 80 éves halai háztartásbeli, özvegy Dudt Mária, tett Zlantik 83 éves mehalai háztartásbeli Kardos Agatha, született Mike 52 éves városi nyugdíjas, Dada József 61 éves városi zenész, Oláh Paraschiva 2 hónapos.

GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLTATÁSAI

Kedden, július 25-én a szolgálati beosztásuk szerint:

I. kerületben a Sft. Ioan uccában levő masok gyógyszerháza.

A II. kerületben a Maresal Joffre utca Schul gyógyszerháza

A III. kerületben a Carol uton levő gyógyszerháza.

A IV. kerületben a Bratianu uccában Diana gyógyszerháza

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerháza Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerháza éjszakai szolgálatot tart.

MOZI

MŰSOR:

KEDD, JULIUS 25.

APOLLÓ: Mézeshelek (német film)

CAPITOL: Ramocsko, a vétek fia (india film)

CORSO: (voit Rivofli): Honolulu (angol film)

SCALA: A szitók paradéja (angol film)

Nácisen uborkaszegzőn...

Mit irnak az angol újságok ezekben a nyári hónapokban, amelyek boldog békeidőben az eseménytenséget, az „uborkaszegzőt” jelentették be az újsírásban mindenütt a világon. A vezércikkék hangsúlyozzák, milyen mérhetetlenül erős Anglia, körül-hétre erősebb, de a felkészültsége mégsem eszen tökéletes. Egy sebezhető pontja van: az élmiszerezés. Sir Arthur Salter, aki a világháború alatt a szövetségesek tengeri forgalmát irányította, figyelmeztetett arra, hogy a nyersanyagkészletek gyűjtését haladéktalanul meg kell kezdeni. A jók gunyosan irnak a kormány élmiszerezéstervező tervéről, amelynek legfőbb hibája az, hogy nem eszik mit elosztani. Ké évik tartana, amíg Anglia élelmiszerkészletét átstrukturálnák, úgyhogy a háborús szükségletet elláthassa, de ehhez a munkához nyomorban hozzá kellene fogni. Ennivalón kívül vasban és szénban van a legnagyobb hiány... Dél-Anglia tízötöt megvédi a légvédelmi gyakorlatoktól. Több az épület kigyulladt, a kiképzett polgárok a bal- és az északkeleti szektorokba, öreg családok az aladányák öntözőcsöveket cipeltek, orvosok, ápolók acélszakban nyújtottak első segélyt, ijedt ágyak gázmaszkos csecsemőkkel siettek biztos helyre. A rendőrök földig érő köpenyben állították a gyakorlatokat. Minden nagysejten ment. Az angol hidegvér és pontosság kálta próbát... Amíg itt csak képzelt bombák robbantak, kissé távolabb az ir forradalmárok igazi bombái okoztak károkat... Életbeli ezenkívül a polgári védelmi törvény, amely a lakosság háborús kötelességeit írja elő... A háborús készülődésben rekordnak számít, hogy Anglia a jövő héten két napon belül három nyolczetonnás új csahajót bocsát vízre. A tengerészeti hivatal heten-ent hárommillió fontot költött új hadihajók építésére... A Victoria-pályaudvarról több száz csinos fiatal lány utazik vidékre pihenőre. Egyszerű tábori-zurkák a ruhájuk, csomagjaik két barna bőrtáskában lőfegyver. Készülnek a Nemzeti Céllövő Szövetség versenyére, amelynek első díját a király tűze ki...

(—) Orvosi hír. Dr. Vászárhelyi Béla nő-és elorvos hazaérkezett és ismét rendel. Temesvár, IV., Preyer-ucca 1/a. (Telefon 37-55.)

(—) ELITELTEK HITLERISTA PROPAGANDA MIATT Frauenhoffer Ewald és Stoss Feren temesvári fiatalembereket, mert lakásukon több égi német nemzeti szocialista folyóiratot találtak. Frauenhoffer egy havi, Stoss pedig két havi fogházra ítélt a temesvári hadbíró. Ezenfelül mindkettőre 500-500 lei pénzbüntetést róttak ki.

(—) HERZL ÉS BIALIK EMLÉKÜNNEP volt temesvárott a belvárosi zsidó templomban és azon a templomi kórus által előadott gyászdalok után Kaufmann Ernő rabbi mondott emlékbeszédet. A királyi himnusz elénkélésével az ünnepség véget ért.

(—) STEFAN CORNEL TÖRVÉNYSZÉKI IRODAIGAZGATÓ SZABADSÁGON. Stefan Cornel a temesvári törvényszéki irodaigazgatója szabadságra ment. Távollétében Catinescu Constantin, a törvényszék harmadik tanácsának jegyzője helyettesíti.

(—) LUNGULESCU TABLAI FÜGYÉSZ MEGKEZDTE NYARI SZABADSÁGÁT. Lungulescu Ilje a temesvári ítélőtábla főügyésze, aki nemcsak kitűnő jogász, hanem nagy műveltségű tudós is. Megkezdte nyári szabadságát, amelyet Govora furdón tölt el. Távollétében Opriszanu Gheorghe helyettes táblai főügyész vezeti a főügyészséget.

(—) A BÁNSÁGI BÚZÁÉRTÉKESÍTÉSSEL BIZZAK MEG A BÁNSÁGI SZÖVETKEZETEKET. A bánsági szövetségek megbízottai tegnap délelőtt Andrasiu Gheorghe tanár a bánsági szövetségek szövetsége elnökének vezetésével a kereskedelmi és iparkamara tanácsstermben értekezletet tartottak, amelyen a helytartóság képviselőjében Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus is megjelent. A szövetségek nemzeti intézete a búzaértékesítéssel kapcsolatos ügyeket lebonyolításával a bucarestii központot bízta meg és a bánsági szövetségek megbízottal a tegnapi értekezleten határozatot hoztak, hogy a búzaértékesítési ügyekkel a Bánságban az itteni szövetséget bízzák meg. A határozatot eljuttatják a szövetségi minisztériumba és a szövetségek nemzeti intézetéhez.

(—) A SZALVATORIANUS TARTOMÁNYFŐNÖK EZÜSTMISÉJE. Pater Christ Stephanus, a salvatorianus rend tartományfőnöke most tartja ezüstmiséjét Máriaradán.

(—) ISMERETLEN FÉRFI HOLTFESTÉT FOGTAK KI A BEGÁBÓL. Az Eminescu park közelében kifogták a Begából egy 50-45 év körüli férfi holttestét, akinek semmiféle iratot nem találtak és így személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. A holttesten, amely két napig lebegett a vízben, külső sérülések nincsenek és így valószínűnek látszik, hogy a férfi öngyilkosságot követett el.

— Az „ördög találmánya”. Rómából jelentik: Ion Szaid arab uralgó Olaszországban nagyon népszerű, mert híve a haladásnak és országát igyekszik teljesen modern államná tenni. Ez a törekvése sok nehézségbe ütközik a mohamedánoknál. Az olasz lapok ezzel kapcsolatban kedves történetet közölnek arról, hogy a leleményes uralgó hogyan oszlatta el a papok aggodalmait, akik ellenezték a telefon bevezetését az országba, mert az a „hitetlenek és az ördög találmánya”. Ion Szaid nem az ország, hanem a meggyőzés fegyveréhez folyamodott és a papok érvelésére ellenérvekkel felelt. — Ha a telefon az ördög találmánya — jelentette ki a bölcs uralgó — akkor bizonyára nem is lehet rajta a Korán szent szavaihoz köztetni. — Ekkor már megépítették az első telefonvonalat az ország fővárosában. Elküldött egy papot a postára azzal, hogy olvassa be a telefonban a Korán néhány szurját, ő maga pedig a papokkal a királyi palotában hallgatta a telefonfelolvasást. Nemsokára felcsendült a pap hangja a telefonban és a papok egymásután meggyőződhetek arról, hogy a szent ígék akadálytalanul fülükbe jutnak az „ördög találmánya” segítségével. Kénytelenek voltak meghajolni a király érvelése előtt.

— Kenyeres-Kaufmann kitöltötte büntetését. Budapestről jelentik: Kenyeres-Kaufmann Miklós kitöltötte hathónapos fogházbüntetését és már el is hagyta a budapesti gyűjtőfogházát.

Hadköteles ifjak tanulmányi szabadsága

Mindazok az 1918-ban született, tehát az az 1940. korosztályhoz tartozó ifjak, akiknek elismerték az egy éves katonai szolgálatra való jogukat, de tanulmányaik folytatására tanulmányi szabadságot igényelnek, augusztus 15-ig terjedezik be az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz a felbélyegzett kérvényt, amely a következő adatokat tartalmazza: Név és pontos lakcím, születési adatok, milyen korosztályhoz és hadkiegészítő parancsnoksághoz tartoznak, az iskola nevét és címét, melyik évfolyamra iratkoztak be. A kérvénnyel együtt be kell nyújtani az 1939-1940. évre szóló katonai illetve befizetését igazoló nyugtát is. Azok, akik ezen iratokat nem nyújtják be, elvesztik a jogot a tanulmányi szabadságra és ez év november elsején bevonulnak.

Az 1939. évi, vagy idősebb korosztályhoz tartozó ifjak, akik az elmúlt év augusztusában tanulmányi szabadságot kértek az 1938-1939. évre, kötelesek vagy személyesen benyújtani, vagy ajánlott levélben beküldeni az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz, legkésőbb július 31-ig a következő okmányokat: beiratkozási, látogatási és működési bizonyítvány az 1938-1939. iskolai évről. Az A. és B. modellű nyilatkozat az 1938-1939. évre szóló hadmenetességi adó befizetését igazoló nyugtával. Amennyiben ezek az ifjak az 1939-1940. évre is tanulmányi szabadságot igényelnek, az erre vonatkozó kérvényt augusztus 15-ig kell benyújtani a hadkiegészítő parancsnokságnál. Ugyanakkor november elsejéig kötelesek benyújtani az 1939-1940. évre szóló hadmenetességi adó kifizetését igazoló nyugtát is.

Egy érdekes ember

Sir Morton Smart, az angol király egyik orvosa, igen érdekes ember. A háborúban vitélzül teljesítette kötelességét, kitűnő tudósa hivatásának és nagyszerű érzékű szociálpolitikus. Most olyan gondolatlat lépett a kormány elé, amely a legszélesebb körökben kellett osztatlan helyeslést. Ipari klinikák létesítését követeli Anglia minden nagyobb ipari centrumában, ahol a beteg munkások szakszerű kezelésben részesülhetnek, olyan orvosok keze alatt, akik speciálistái az egyes ipari betegségeknek. A gondolatot a kormány a legnagyobb megértéssel fogadta, egy nagy színháznál pedig máris megkezdte egy mintaklinika építését. Tudósok körében sok érdekes élményt mesélt el Sir Morton harctéri emlékeiből.

A háború alatt egy ízben a Dardanelléknél teljesített szolgálatot. Ott találkozott össze Philip de Crespigny-vel, aki egy cirikáló parancsnok volt akkor. Crespigny meghívta a hajórája, amely többek között arról volt nevezetes, hogy raktárában meg lehetett találni mindent, amit szem-száj megkívánt. Ezért a „Harrods” melléknevet kapta tengerészlőrökben a híres londoni áruházról, ahol tudvalevőleg fehérneműtől kezdve autóbilgig és lakásberendezési tárgyakig mindent a világon kapni.

— Fogadást ajánlok önnek — mondotta a kapitány, — hogy nem tud olyat kérni, amit öt perc alatt elő ne teremtenél.

Öt fontba fogadtak és Sir Morton-nak háromszoros volt szabad próbára tenni a raktár felszerelését.

— Hozzon nekem Mennin-féle rizsport! — kezdte Sir Morton a próbát.

Egy matróz percek alatt ott teremt a ritka angol testápoló szerrel.

— Kérek egy doboz délamerikai tyúkszemtapaszt!

Percek alatt kezében volt ez is.

Sir Morton összeráncolta a homlokát. Tekintete megakadt egy angol újságon, amely óriási betűkkel hirdette „Clark's Blood Mixture” (Clark-féle vérkeverék) a legújabb és lekitűnőbb angol pálinka.

A tengerész pillanatnyi habozás után elkünt, de mingyárt vissza is jött. A kezében nagy költéses üveg, színültig megtöltve sárga itallal.

— Hát ezt, hogy az ördögbe csinálta?

— Ugy, kérem, hogy engem Clarke-nak hívnak, ez pedig az én speciális mizeléselem.

Sir Morton lesujtva vette elő a tárcáját.

(—) GYLKOSSÁG HERKULESFURDÓN. A Csernából kifogták Grozavescu Iosif negyvenéves erdőkerülő holttestét. A szerencsétlen ember nyakán késszurástól eredő sebet és fején fejszececpástól származó sérüléseket találtak. A gyilkosság elkövetésével Bla Bogu erdőrt gyamsítják, akit Grozavescu Iosif társaságában láttak utoljára. A csendőrség megindította a nyomozást.

Pensiunea Vila Margot
Buziás, I. Duca-ucca 15.
Tagadhatatlan, hogy a világ legelitettebb szén-savú vize Buziáson van. De mit ér az isteni víz, ha az embernek hiányzik a kényelmes, száraz, folyóvízzel ellátott lakása? Ezt az áhidalhatatlan hiányt pótolja a mai követelményeknek megfelelő, legmodernebbül felszerelt, minden kényelemmel ellátott „Margot” villa. Aki önmagát becsüli és igazán egészséges kíván maradni, az csak a „Margot” villában száll meg. Telefon 3.
Pensiunea Vila Margot
Buziás, I. Duca-ucca 15.

A romániai vidéki ujságírás vezetője Vladescu Stefan előadása Lippafüreden

Az Astra mindenkor szabadon és szépen működött mondotta Vladescu elnök. Molin munkakamarai elnök előadása

Néhány héttel ezelőtt nyílt meg Lippán a „II. Carol király” szabadegyetem, amely a tanfolyam idején igen értékes szakoktatást biztosít a résztvevő százötven tanítónak és tanítónőnek. A lippai nyári szabadegyetem négy évvel ezelőtt nyitotta meg először kapuit és azóta a vidéki sajtószindikátus gondoskodik annak folytonosságáról. A vidéki sajtószervezet összesen tizennyolc ujságírószervezetet foglal magába, a melyek ma már céhekbe tömörültek. Négy esztendővel ezelőtt, a megnyitás alkalmával, meghívást kapott

Vladescu Stefan, a vidéki ujságírószervezet országos elnöke is,

aki azóta minden évben, a romániai sajtó ki-magasló egyéniségeivel egyetemben, leutazik a fővárosból Lippára, ahol előadást tart. Vladescu Stefan, a vidéki ujságírószervezet országos elnöke, ebben az évben is megtisztelte látogatásával a szabadegyetemet és értékes előadással nagy sikert aratott. Ugyancsak előadott vasárnap

Virgil Molin, a munkakamarák szövetségének országos elnöke is.

Mindkettőjüket meleg szeretettel fogadta a II. Carol király szabadegyetem igazgatósága.

Vladescu Stefan „Az Astra közművelődési egyesület egy okiráltságbeli ujságíró szemszögéből nézve” cím alatt adott elő. Az előadó nagy vonalakban vázolta az Astra közművelődési egyesület múltbeli tevékenységét, amelyet a népi tömegek közművelődési előkészítési céljából fejtett ki. Ez a tevékenység annál értéke-sebb, mert az egyesület Erdély és a Bánság területén működött, ahol hivatást töltött be. A magyar kormányzat idején az egyesület, — a melynek a nemzeti érzés ápolása volt a felada-ta, — a templomokban és iskolákban talált helyet, ahol

zavartalanul dolgozhatott a románság ér-dekeiért.

Hetvennyolc évvel ezelőtt Saguna Andrei báró, metropolita alapította és azóta sem szűnt meg az alapításnál kitűzött célt szolgálni: a népi tömegek szellemi színvonalának emelését. Ma a Társadalmi Szolgálat szerveivel karöltve dolgo-zik a román közművelődési terén. Értékes támo-gatóra talált az egyesület Anghelescu volt köz-oktatásiügyi miniszter személyében, aki minisz-tersege idején összesen

hatezer iskolát és intézményt alapított.

Az előadó a továbbiakban ismertette a múltban működött román ujságírók egyénisé-gét, majd a király életével fejezte be előadá-sát, amelyet a nagyszámú és előkelő hallgatóság végig igen élénk figyelemmel kísért.

Vladescu Virgil elnök után Virgil Molin

adott elő, aki az ujságírásról és a közvélemény tájékoztatásáról beszélt. Hangsúlyozta, hogy a népek minden időben igénybe vették a hírlapokat és a reklámot. Rámutatott arra, hogy Ameriká-ban, Németországban, Angliában, Francia-országban, jelentős összegeket áldoznak reklám-célokra. A régebbi időkben a reklámnak nem volt meg a kellő formája, ma azonban, amikor igen nagyszámú sajtótermék hagyja el a nyomdákat, a reklámokat is megfelelő ellenőrzésnek vetik alá.

Sajtóügyekről nyilatkozik Vladescu Stefan elnök

Vladescu Stefan, a vidéki ujságírószervezet országos elnöke, hétfőn Aradra látogatott el, a hol alkalmunk volt beszélgetni vele. Természe-tes, hogy ujságírók egymásközött elsősorban az ujságírásról beszélgethetnek, így első kérdéstín-ket is a tavasz folyamán megalakult ujságíró céhekkel kapcsolatban tettük fel. Vladescu elnök őszinte szívéllyességgel válaszolt a feltett kér-désekre, mint az az ember, aki huszonhét évi ujs-gírói működése idején szerzett tapasztalatai alapján tisztában van a sajtó minden ügyével-bajával.

— Hogyan áll az országszerte megalakult ujságírócéhek ügye elnök úr? — hangzik el első kérdésünk.

— Az új kormányzat uralomrajutása ide-jén Ralea Mihai munkaügyi miniszter törvény-tervezetet dolgozott ki, amelyet a törvényhozó testületet elé terjesztenek megvitatás végett. Ennek a törvénytervezetnek a célja, hogy tiszta helyzetet teremtsen a sajtóban és szabályozza a sajtó munkásainak, az ujságíróknak a helyzetét. A munkaügyi miniszter által elkészített tör-vénytervezet alapján

a vidéki ujságírószervezet vezetősége kilen-tartományra osztotta be az országot,

hogy ezáltal is hozzájáruljon a sajtó tekintélye-nek növeléséhez és hatalmának gyarapításához. A sajtó irányítását megfelelő kezekbe kell le-tenni, mert csak ilyen módon beszélhetünk ered-ményes munkáról és csak így lehet elérni azt, hogy az ujságok megtisztult szellemben tájé-koztassák az olvasóközönséget.

— Utazásai során milyen benyomásokat szerzett a vidéki sajtóról? — kérdezzük.

— A vidéki sajtó alkalmazkodott a törvény előírásaihoz és céhekbe tömörült. Ezeknek a cé-heknek nemzetiségi különbség nélkül tagja min-den ujságíró. Akkor, amikor büszkén gondolok a vidéki sajtó egyszerű megszervezésére, nem hallgathatom el a fővárosi sajtó szervezetiensé-

Ilyenmódon maga a kép, a reklám, csakis a való igazságot fejezi ki

A kereskedelem, az iparban, művészetben irodalomban, politikai hadjáratokban, találmá-nyok terén, a reklámnak döntő szerepe van. Ro-mániában is szükség van arra, hogy a reklámot megfelelőképpen támogassák. Ezt teszi ma az állam, valamint a sajtó- és propagandaügyi mi-nisztérium is. A reklámnak meg van a másik nagy haszna is. És pedig hozzájárul a sajtóter-mékek jövedelmi forrásának gyarapításához és ezáltal kettős célt szolgál.

— Az előadás végén a közönség lelkes taps-sal adott kifejezést tetszésének, majd Cibrian esperes, egyházi tanácsos, Magier Andrei dr. aradi görög keleti püspök, a Közművelődési Liga lippai tagozata elnökének nevében, Feuran, a lippai nyári szabadegyetem vezetője és Dion Mardan üdvözölték a fővárosi vendégeket és megköszönték, hogy értékes előadásukkal hoz-zájárultak a nyári egyetem sikerének növelésé-hez. Az előadások és üdvözlések elhangzása után a vendégek közös ebéden vettek részt.

gét, ahol a bucurestii ujságíró-szindikátusnak a mai napig sem sikerült céhekbe tömöríteni a bucurestii lapoknál működő ujságírókat. A cé-lunk az volt, hogy mi, a fővárosi sajtó vezetői, karöltve alakítsuk meg azt a testületet, amely az ujságírók jogait és érdekeit van hivatva meg-védeni és képviselni.

— A munkaügyi miniszter által elkészített törvénytervezetnek van-e valamilyen vonatkozá-sa az ujságírók működésére vonatkozóan?

— Természetesen. Sőt ez képezi a törvény-tervezetnek egyik legfontosabb pontját. A cé-hekben végrehajtjuk a kiválasztást, hogy végül

csak azok az ujságírók működjenek, akik valóban hasznos elemei a romániai sajtónak.

Ujságot csak megfelelő rátermettséggel rendel-kező szellemi foglalkozásúak írhatnak. Igen fontos szempont az is, hogy az illető múltja és eddigi szereplése tiszta legyen, mert csakis így lehet elérni azt, hogy az ország sajtója az lesz-aminek lennie kell; uralkodó hatalom. Az ujs-gírószervezetekbe, illetve céhekbe — mint már fentebb is hangsúlyoztam — minden arra érdemes ujságíróról felveszünk, tekintet nélkül az illető ujságíró nemzetiségére, vagy vallására. Munkálkodásunkkal hozzájárulunk egy közös műnek a felépítéséhez és én boldognak érzem magam, hogy ebben az építő munkában részt-vehetek. Résztveszek, mint a vidéki ujságíró-szervezet elnöke és mint másik három fővárosi sajtószervezet állandó és működő tagja.

„ISMEREM AZ ERDÉLYI ÉS BÁNSÁGI UJSÁGÍRÓK SORSKÉRDÉSEIT”

— Tíz éven keresztül a Bánság fővárosá-ban, Temesvárott működtem, így közelről ismer-em az erdélyi és bánági ujságírók sorskérdé-seit. — folytatta nyilatkozatát Vladescu Stefan elnök. — Ez alatt az idő alatt vezetője voltam a Temes-Torontál, Krassó és Szörény megyék sajtóügyeinek. Az 1921-ik évben alakítottuk meg az első bánági román ujságírószervezetet, majd a következő évben már lerakhattuk az erdélyi ujságíró-szindikátus alapjait. Amint láthatja — kellégám — engem igen közelről érdekel a vi-déki sajtó sorsa és biztosíthatom önöket, hogy mindenkor, mint a múltban is tettem, önzetlenül állok vidéki kartársaim rendelkezésére.

Beszélgetésünk végére érkezünk, elbúcsú-ztam Vladescu elnöktől, aki szíves volt néhány szóban ismertetni a romániai sajtó helyzetét és a Ralea Mihai munkaügyi miniszter által el-készített törvénytervezet, amely hivatva lesz biztosítani az ujságírók jogait és érdekeit. Molin Virgil, a romániai munkakamarák szövetségének elnöke, a vidéki ujságírószervezet titkára Lippáról a fővárosba utazott, Vladescu Stefan elnök pedig Aradról Temesvárra, onnan pedig Dobrogeaba és Basarabiába látogat el.

Kovács György.

Hirdessen a Déli Hírlapban

Dr. ROTH OTTÓ, családja és minden rokona nevében is, fájdalomtól mélyen sújtva közli mindenkivel, akit illet, hogy Edesanyja,

özv. Roth Miksáné szül. Fischer Helén

életének 86. évében rövid haláltusa után, f. hó 23-án elhunyt. Temetése a zsidó temető halottasházából f. hó 24-én, d. u. 6 órakor volt.

Részvéltáogatások mellőzése kérik!

Temesvár, 1939. július hó 23.

Roth Árpád és neje: dr. Baán Margit (Budapest), dr. Roth Ottó és neje: Pogány Rózsi gyermekek. — Keller János és neje: Jakobi Vera, Keller László és neje: Sas Herta (Bucuresti), Roth Sári (Budapest), Roth Pál Miklós (Jeruzsálem), Roth Rudolf Egon, Roth Roland Róbert, Roth René Romain unokák. — Keller Marion, Keller Trudi, Keller Pauli dédunokák

Ezen gyász még a következő családokat éri: Totis Rudolf kir. konzul, Lázár Livius bank-igazgató, Weisz Sándor gyógyszerész, Lieblich Béla malomigazgató, néhai dr. Neufeld orvos-ezredes családja, Neustadt Adolf, dr. Sas, dr. Lang Lehel, Fischer ügyvéd, dr. Braun Károly orvos, Fischer Riza, Lovas Manó, stb.

Nyári színek a francia fővárosból

Irta: FARKAS IMRE

Párisból írják: Legyünk őszinték: ha az ember Párisban jár nyáron, akkor látja csak, hogy milyen pompásan lehet nyaralni — otthon.

Strand Párisban aránylag kevés van. A „Mitor“ nevezetű a legnevezetesebb, túl a Sza-jar-Aztán a „Bois“-ban van egy-két strand, ezek inkább klubjellegűek. A fürdőzőket a városa várja... van egy uszoda a Sza-jar-n, melyik olyan finom szírón bocsátja át a vizet, hogy az alig mozdul. És világoskéék csempével krótták be a medencét, úgy, hogy az ember azt hiszheti, hogy a Cote d'Azur vizében úszik.

A strand képe tarka-barka, nagyon divatos a színes fürdőruhák.

Az uccá képe a párisi nyári napsütésben? Annyira úgy fest, mint bármelyik nagyváros — kikülvárosban, nyögő lombok alatt! Talán nála mégis — szabadabban, könnyebben öltözköztető emberek. Különösen a férfiakra vonatkozik ez a megállapítás. A fehérbetétes cipő-ig is ismerik, viszont nagyon divatos az egy-Girardi-szalmakalap, amelynek nálunk már nem él csupán. Girardiról, az egykor híres író-komikusról neveztek el „Le roi est mort...“ című meglehet az operett eme fejedelme, most pedig — „Vive le roi!“ — itt „Chevalier-kalappal“ — a Girardi-kalapot, a divatos sztár íránt megbecsülésből.

Árulnak, persze, fagyaltot is az uccán. Ino-ban a gyümölcsmedv a divat, meg a paradí-malé, ebből aztán van fogyasztás bőven. A francia főváros különben is az uccán él, a trójk, kioszkok, kávéházak előtt, de a ká-ni-ban aztán mindenütt sötétek a lakások kái. Mondják (nem láttam, csak hallottam!) a névjegyek is vannak: „M. Viegard „Tont-bien“ bistro 3-ik asztal, negyedik szék“.

Az uccá szélén, a járdán, a kávéházak előtt a legelők mennyiségén valóban nem látszik a „Saison mort“ — amely fogalom — önben is rég kiment a divatból. De az uccá-kepének forgalma sem csökkent, szédületes autóközlekedés, amely az elmúlt héten, a nyári ünnep dátuma előtt még csak fokozód-t. A közlekedési rendőrök sötéteké posztó-lájukban bonyolítják a forgalmat, éleshangú jukkal, lazasan vergődő fehér botjukkal. Ezek párisi közlekedési rendőrök igen nevezetes alkjai az uccának. Két kis történetet följe-gyztetem róluk. Az egyik esetet egy barátom tudta el, aki megkérdezte egyiktől, mennyi-ig tart az út Auteill-be? A rendőr azt felelte: — Nem tudom, Uram, még sose voltam azon Auteillban.

A másik esetet egy újságíró mesélte, aki azt mondta rossz franciasággal a közlekedési-ndőrnek, hogy — szeretne eljutni a Cluny-múzeumhoz.

A rendőr ránézett: — Szeretné? Hát miért nem megy? Ön itt szabad országban van. Uram, ki akadályozza meg önt a szabad mozgásában? Mutassa meg, hogy az — én széttépem!

... De nem mondta meg neki, hogy juttat el a Cluny-múzeumhoz.

A bélyegárusok vígan működnek a sza-abadban, ősi helyükön, a Champs Elysée-n. Itt an ugyanis az úgynevezett „Bélyegbörze“. Megfigyeltem, hogy egy bélyegalkusz váloga-ís közben megtörölte a homlokát.

— Füh, de meleg van.

Azt mondta rá a bélyegárus:

— Akkor vegyen alaskái bélyeget! Az a hó s jég hazája.

Maupassant mellszobra ott áll a Parc Monceau-ban. Tipikus kis multszázadvégi szor-ez, benne van a „Fin de Siècle“ minden. Könyvek között mosolygó szentimentalizmusa. A szép, oroszánfejű Maupassant büszkén néz e szobron a világba, de a szobor talpazatára oda-lepedett az író megörzöje, megölője, akkori párisi nő, kontyos frizurával, páncélfűzőben, puffos ujjakkal, gombos cipőben. Akármilyen

korban, akármilyen öltözetben egyforma a Nő... Eszünkbe jut Maupassant híres mondása: „Egy élten át csak vele foglalkozunk és sose tudjuk meg — kicsoda?“

Ha már a szobroknál tartunk, említsük meg, hogy Balzac hálókabátos, papucsos alakja kilépett a Rodin-múzeum homályából s újra ott áll Páris egyik terén, honnét harminc évvel ezelőtt a felháborodás, a meg nem értés elűzte. A genie végül mindig diadalt arat!

A nemzeti előtt soha sem látott forgalmat bonyolított le a párisi uccá. A boltok egyszerűen kiköltöztek az úttestekre, hatalmas sátorbör-rá alakult Páris város. Minden harmadik sá-torban szerencsekereket forgattak, amely for-gatáson, szerencsés esetben a „Lotterie“-sors-jeget nyert az ember.

Itt még néha lehet nyerni, de — azt mond-ják az óssorsjegyvásárlók — a Lotterien so-ha.

Marosvásárhelyi tisztviselő tragédiája, akivel elhitették, hogy egy milliót nyert a sorsjátékon

Marosvásárhelyről jelentik: Megdöbbentő tra-gédiát okozott egy érelden telefontréfa, amelynek ál-dozata egy 20 éves marosvásárhelyi magántisztvis-elő. A fiatalember a legutóbbi húzás előtt megvá-sárolta sorsjegyét és barátai körben elmondotta, mi mindent tenne, ha egy milliót nyerne.

A húzás napján reggel a szokásos időben jelent-kezett hivatalában. Délben néhány percre elhagyta hivatali szobáját. Alighogy eltávozott, megszólalt a telefon. A csengetésre egyik tisztviselőtársa emelte fel a kagylót és kérdésszerűen egy ismeretlen hang kér-te a tisztviselőt, közölje hivatalnoktársával, hogy sorsjegyét kihúzták és a milliót nyereményt az új játékterv szerint, osztatlanul felveheti hétfőn az egyik helyi sorsjegyvásárlónál.

Alighogy végezszakadt a telefonbeszélgetésnek, a fiatal tisztviselő ismét visszatért szobájába, ahol tisztviselőtársai mosolygó arccal fogadták és sze-rencsekívánataikat fejezték ki előtte. Kérdézőkö-désére aztán elmondották, hogy telefonon közölte a sorsjegyvásárló megbízottja, hogy megnyerte a milliót. A fiatalember kételkedve vette kezébe a kagylót, hogy maga is meggyőződjön az örömhír valóságáról, meglepetés azonban akkor vált teljessé, amikor a fölcsemetett számtól azt válaszolták, hogy a hír megfelel a valóságnak és 17-én jelentkezhet az üz-letben a nyeremény átvételére végett. A fiatalember-nek határtalan boldogságában első gondja az volt, hogy hivatalnoktársait szováial kirándulásra viszi és a fürdőhelyen tetszésük szerint szórakozhatnak. Az egyedüli nehézség az a kiránduláshoz szükséges pénz-

A sok művész, a sok sztár között Marlene Dietrichet is várta a párisi uccá, akit itt ma is sokan szeretnek mély hangjáért, érdekes, fátyo-los tekintetéért. Beszélük, hogy egyszer már egy ünnep alkalmával énekel az uccá nék akkor megszólalt egy polgár a hallgatók gyűrűjének hatodik sorában:

— Hol az énekesnő? Lenn a Metróban?

— Miért?

— Túlmélyről jön nekem ez a hang...

Marlene különben mindig meglepi valamivel a párisiakat. Mostani szereplése alkalmából főlelevenítették nyolc évvel ezelőtti érkezését amikor is piros bársony-nadrágban szállott le a vonatról a „Gare de l'Est“-en. Egyik hírlapíró meg is jegyezte:

— Madame, nem ön az első, aki piros na-drágban érkezett Párisba.

— Ki volt a másik?

— Simonyi, a magyar hungár-öbester.

En, e sorok írója, a párisi uccának régi szerelmese, még elutazás előtt bejártam a Quartier Latin kedves zezugos útjait. És a nagy boulevardon elem perült egy elsárgult hársfalevél. Mintha a nagy magyar költőt idéz-te volna: „Párisba tegnap beszökött az ősz!“

Körülnéztem. Körülöttem a latin negyed vidám, gyümölcszörpös, fagyaltos, muzsikás nyári élete. Talán éppen így látta ezt Ady Eadre valamikor? „Egy perc a nyár, meg se hőkölt belé — s Párisból az ősz kacagva szaladt!...“

összeg okozta, azonban ezt a nehézséget is sikerült áthidalni részint úgy, hogy társai a nyeremény fel-vételéig kölcsönt ajánlottak fel neki, részint pedig a nála levő idegen pénzösszeget vette igénybe azzal, hogy két nap múlva a nyereményből pótolni fogja azt.

Szombaton délután autóra ültek és valamennyi-en elindultak Szováta felé. A fürdőhelyre érve, a fiatal tisztviselő szerencsésének tudatában társait pazar vacsorához hívta meg. Egész éjszakán át mu-latott társaival és eszébe sem jutott, hogy rossz izet-len tréfának esett áldozatul. A kirándulás és a mu-latozás szombat délutántól késő hajnalig tartott.

A fiatalember a mulatozás faramalmait kipi-henve, felöltözöködött és elindult, hogy felvegye az őt megillető hatalmas pénzösszeget. Amikor a sors-jegyvásárlónál tudomására hozták, hogy tévedés ál-dozata lett, azt hitte, rossz tréfát üznek vele, de mikor kétségtelen bizonyítékot nyert afelől, hogy sorsjegye valóban nem nyert, csalódottan, megtörve hagyta el az üzletet és kétségbeesetten gondolt arra, hogyan fogja a hiányzó pénzösszeget és a társaitól vett kölcsönöket visszafizetni. Mely lelki megrázkó-dtatáson ment keresztül a szerencsétlenszerű fiatal-ember, úgyhogy másnap súlyos állapotban kórházba kellett szállítani: szélütés érte, melynek következté-ben jobbába teljesen megbénult. Valószínű, hogy a helyi hatóságok erővel nyomozást fognak beindítani az érelden tréfa okozója személyazonosságának meg-állapítása végett.

SPORT

Az Újpest csapata fölényes győzelmet aratott a Ferencváros felett Újpest—Ferencváros 4:1 (1:0)

A Középeurópa Kupa döntőjébe bekerült két magyar csapat vasárnap játszotta le első mérkőzé-sét a Ferencváros Ullői-úti pályáján. A mérkőzést a végig fölényben levő Újpest nyerte meg imponáló gólaránnyal. Három gólos előnnyel indul tehát a magyar bajnoksapat a jövő vasárnap, amelyet a Fe-rencváros már nem igen lesz képes behozni. Az Új-pest csapata most egyszerű játékmódban van és valószínűleg a KK ebben az évben a birtokába jut. Heves újpesti támadásokkal indul a játék és Zsen-gellér már a 8-ik percben megszerezte a vezetést. Körülbelül tizenhatos táján kapja a labdát, amelyet egyszerű lövéssel küld a hálóba. Az ellentámadás során a Ferencváros csak sarokrugás tud kicsikar-ni, amely eredménytelen. A következő újpesti táma-dás is sikerrel jár, mert ezúttal Kocsis lövése nyom-mán jut a labda háda hájójába. A Ferencváros köz-vetlen védelme megzavarodott és Kocsis egyszerűen kiharcolta a kínálózó helyzetet, amelyből növelte csapatának az előnyt. Szünet után amagyar baj-nok balszéleje újabb gólt szerez és már 3:0 arány-ban vezet az Újpest, amikor Saróssy dr-nak sike-riült szépíteni az eredményen. A végeredményt Zsen-gellér fejessel állította be.

A Gloria CFR nyerte a Mures elleni első minősítő mérkőzést

Gloria CFR—Mures 4:1 (2:0)

A galatii Gloria CFR és a marosvásárhelyi Mu-res vasárnap játszották le első minősítő mérkő-zést Galatiban, amelyet a honi együttes nyert meg 4:1 arányban. A galatii csapat tehát három gólos előnnyel indul a jövő vasárnapi mérkőzésen, amelyet Marosvásárhelyen játszanak le. Milea már a harma-dik percben megszerezte a vezetést, amelyet szünet után Kulcsár kiegyenlített. Ezután a hazai csapat döntő fölénybe kerülte és Badea, Milea újabb két gó-ljával nyerte a mérkőzést.

Foto Sport-Optik

Fotolaboratorium
„Agfa“, „Kodak“ és „Voigt-länder“ gépek és filmek.

A. M. Mülley

Timisoara I.,
Strada Solderer 11.

UJ ORSZAGOS REKORD A KAC ÚSZÓVER-SZENYÉN. A KAC úszóversenyén a 200 méteres női gyorsúszásban Tamás MSE-3 p. 19.3 mp.-es idővel új országos rekordot úszott. A régi rekordot 3 p. 22.6 mp.-es idővel tartották. A vízipólóban a KAC csapata 2:2 arányban döntetlenül játszott az MSE együttesével.

= KÖZGAZDASÁG =

A Sfatul közbenjár a posta szigorú intézkedéseinek megváltoztatásaiért

Nem képezhet kihágást, ha valamely cég saját követeléseit hajtja be. Megakadt a csomagoknak ügynökök útján való szétküldése

A posta a monopóliumról szóló törvényt sok esetben olyan szigorúan értelmezi, hogy emiatt egész szokatlan és sokszor a forgalomra nézve káros következmények állanak elő. Nemrégiben arról volt szó, hogy a posta arra akarta kényszeríteni a kereskedelmi utazókat, hogy főnökük javára az ügyfelektől behajtott pénzeket ne vigyék haza vonaton, hanem postán adják fel, nehogy a posta emiatt károsodjék. Most a csomagszállítással kapcsolatban, hasonló intézkedést adott ki a posta vezérigazgatósága, mely az érdekelte kereskedők körében igen nagy feltűnést keltett.

A posta rendelete értelmében, április elsejétől kezdve nem lehet árukat ügynökök útján szétküldeni, csak akkor, ha az ügynököknek erre vonatkozóan külön felhatalmazásuk van a posta vezérigazgatóságától. Ezt az autorizációt természetesen csak megfelelő taxák lefizelése ellenében lehet megszerezni és amellyel olyan sok formalitáshoz van kötve, hogy a hivatásos ügynökök számára szinte lehetetlenné válik az engedély kieszközlése. A szabályzat többek között arra kötelezi az ügynököket, hogy

külön könyvet vezessenek, amelyben be kell írni az ügynökök által szállított csomagok számát, súlyát és értékét.

A posta új rendelete következtében az árunak ügynökök útján való szétküldése megakadt. A forgalomnak ez a zökkenése a gazdasági életben már is észlelhető. Az árúk elhelyezése stagnál. A vidéki kereskedők, akik nem vásárolhatnak többé ügynököktől, személyesen sem utazhatnak mindig a fővárosba, vagy a nagyobb vidéki városokba, miután néhány ezer lei értékű áru bevásárlásáért nem adhatnak ki sokszor ugyanannyi, vagy még több útiköltséget. Ezt a hiányosságot egyformán érzik a nagykereskedők, akik nem tudják kellő időben eladni az árut és a kiskereskedők is, akik azt nem tudják kellő időben megvásárolni.

Ezzel a kérdéssel a múlt héten igen részletesen foglalkoztak a fővárosi szaklapok. Kifejezték azt a kívánságukat, hogy a posta vezérigazgatósága találjon olyan megoldást, amely

egyik felet sem károsítja meg és amely mellett a posta is megkaphassa az őt megillető jövedelmet. Mindenesetre az ügynököket fel kell menteni a formalitások kötelezettsége alól, talán olyképpen, hogy

havi átalánytaxát kellene bevezetni, amelytér bérlet alakjában fizetnének meg az érdekeltek.

Ez a bérlet névre szólna és feljogosítaná a bérlet tulajdonosát arra, hogy ezentúl is, mint eddig, szállíthassa magával a csomagokat.

Elintézetlen a posta másik intézkedése, amely szintén kapcsolatos az ügynökök működésével. A PTT ellenőrei több ízben kihágási jegyzőkönyvet vettek fel olyan utazók és ügynökök ellen, akik beszédtek cégük kinnlevőségét.

A Sfatul Negustorescu memorandumot juttatott el M. Ghelmegeanu közmunkaügyi miniszterhez,

és ebben rámutatnak arra, hogy a törvény intencióját a PTT túlzottan magyarozza. A posta monopóliuma kizárja azt, hogy valamely vállalat engedélyt kapjon arra, hogy mások számára pénzt inkasszáljon jutalék ellenében, de ezt a monopólium nem sérti az, ha a hitelező az egyébként is alkalmazásában levő utazóval inkasszálta. Ha a posta álláspontját ad abszurdum viszi, úgy

a vidéki adósnak sem szabad bevinni a nagykereskedőhöz tartozását?

Már pedig semmiben sem különbözik, ha a hitelező megy a pénzért, vagy az adós viszi a pénzt a hitelezőhöz. Az utazó kereskedelmi meghatalmazott, akinek működése ugyanaz, mintha a főnök járna el.

A Sfatul rámutat arra, hogy a megbízott útján való inkasszó gazdasági érdekek birtokában, mert ez a kinnlevőség behajtásának legjobb és leggyorsabb módja. Sok esetben a követelés csak így hajtható be, különösen azokban a szakmákban, ahol a vevő a személyesen történő inkasszóhoz szokva van.

Rendelet törvény készül a gépkocsigyártás fellendítéséről

Megkönnyítik az autóiportot és szaporítják a felszerelő üzemeket

A kormány gazdasági bizottsága Ghelmegeanu közmunkaügyi miniszter javaslatára elhatározta, hogy a gépkocsi használatát az egész országban emelni fogja. Ennek megvalósítása végett két utat választanak. Az egyik az, hogy vámleszállítással

megkönnyítik a gépkocsik behozatalát,

a másik pedig, hogy a belföldi autógyártást lehetővé fogják tenni. Kezdetben emelni fogják az autószerelő ipart és az alkatrészgyártást.

A nemzetgazdasági minisztérium törvénytervezetet készít, amely szerint a törvényben szabályozandó feltételek mellett

minden szakmávarágó üzem jogot kap az importált gépkocsik összeállítására.

Ezek a vállalatok a jövőben huszas csoportokban hozhatják be az autózárakat, de csak árukompenciációs alapon, tehát csak olyan országból hozhatók be, amely tőlünk cserében árut vesz át. A másik feltétel, hogy csak olyan külföldi gyárak márkáit lehet bevezetni, amelyeknek az országban képviselője van.

Minden montirozást végző gyárnak olyan fel-

szereléssel kell bírnia, hogy szükség esetén önmaga gyárthasson alkatrészeket, így tehát

minden képviselőt köteles lesz műhelyt felállítani.

Bevezetik a kötelező biztosítást a képviselők egész készletére nézve.

Árfolyamok

HÉTFŐ, JÚLIUS 24

Hivatalos árfolyamok. (Az első szám a vétel, a másik az eladást jelenti). Holland forint 75.35—76.52, belgas 24.01—24.36, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, francia frank 3.73—3.85, svájci frank 31.88—32.36. Ezekben az árakban a devizafelár is belefoglalatik. Dinár 2.898—3.05, penz 26.50—27, német márka 40.50—41.52.

(=) GABONAÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bánsági gabonapiacra a kereslet lanyha és a piaci forgalom is csekély. A piaci árak a következők: búza 395, tengeri 415, korpá 350, zab 460, új zab 450, új takarmányárpa 350, tavaszi árpa 380—390, napraforgómag 550, tokmag 880, repce 850, lencse 550—600 lei százkilónként.

Ultimátum

a címe annak a szenzációs filmnek, mely vázsonra vetíti annak a huszonnégy órás történetét, mely 1914-ben az egész világ ymagalmát megbolygatta. Wiene Robert igyszertű rendezésében megelevenednek a negyedszázad előtti események. A darab szerepeit

Ditta Parlo

és

Erich von Stroheim

játsszák!

Kémkedés! Szerelés! Hazafiasság! Háború!

Az üzletek nyári zárórája

A munkaügyi minisztérium átiratban hírsan közölte a munkafelügyelőségekkel a kereskedelmi és ipari vállalatok, valamint az üzletek zárómelyet az alábbiakban részletesen közlünk. A területi leirat a vállalatok és üzletek nyári zárórájára vonatkozik. A határozat szerint az üzletek zárórája július 31-ig marad érvényben. A rendeltetést a nagyban rövidárú kereskedések déli 1-3 óráig maradnak zárva, este pedig 6-ór között vaskereskedések 1 és 3 óra között tartanak este ugyancsak 6 órakor zárnak. Szombaton 7 órától délután 2 óráig tartanak nyitva, miután zárva maradnak egészen hétfő reggelig. Üzletek déli 1 órakor zárnak, a déli szünet 4 óráig tart, esti zárás 7 órakor van, szombaton délután viszont 4 órától este 8 óráig tarthatnak. A fűszer és élelmiszer kereskedések déli 1-4 óráig tartanak déli szünetet, este pedig 6-ór között zárnak. A borbélműhelyek déli 1 órától 4 óráig tartanak, a pénteki és szombati nap kivételével, amikor a Monitorul Oficialban közzétett min tanácsi határozat szerint zárnak, illetve maradt nyitva. Azokban a borbélműhelyekben, amely női fodrászat is van, hétfőn, kedden, szerdán és törökön a fodrász alkalmazottak déli 1 órától 4 óráig tartanak szünetet.

= EGY BRASSÓI BÖRGYAR és nagykereskedő cég néhány hónappal ezelőtt Temesvárot üzletet létesített. A temesvári borkereskedők közül most feljelentés érkezett a kereskedelmi és kamarához, amelyben rámutatnak arra, hogy a fióküzlet még ma sem rendelkezik cégbejegyzési engedéllyel, mégis aktív kereskedelmi tevékenységet fejt ki. A kereskedelmi és iparkamara részéről legált bíró a feljelentést átadta a rendőrségnek vizsgálás céljából. Az iparkamara már rég felszólította a vállalatot cégjegyzési engedélyzésére. A Miess Testvérek vállalat ezzel szembe fordítva az álláspontra helyezkedett, hogy a központnak meg van az engedélye és fióküzletnek nincs engedélyre szüksége. A kamara ezt az álláspontot nem fogadta el, miután az új cégjegyzési törvény értelmében más városban létesített üzleti számára külön cégbejegyzési engedélyre van szüksége.

= BE KELL JELENTENI A LAHKA VÁLTOZÁST AZ ADÓHIVATALNÁL. Az adó törvény 124. szakasza és az egyesített ügyi eljárás 65. szakasza szerint az adók megújítására kötelező az adóhivatalnál bejelenteni az adóváltozást. Az egyesített ügyi eljárás 66. szakasza azonban oly intézkedést tartalmaz, melyek komoly veszélyt jelentenek az adózóra nézve ezen fizetési kedvezmény elvesztésében. A hivatkozott szakasz ugyanis elvisezi az adó megújítására vonatkozó fizetési kedvezményt és egész évi adója azonnal esedékessé válik az adózó lakását változtatja anélkül, hogy a) írásbeli jelentést tenne az azon adóhivatalnak, ahol adófelnyújtást vezetnek, b) a jelentésnek a költő adó megújítására vonatkozóan kell történnie, c) a jelentéshez mellékelni kell az új lakásra vonatkozó illetékes szerződést. A mai viszonyok között a vállalatok számára a lakásváltás egyáltalán nem fordul elő, mert a költözők egy hónapig azért, mert a magas bérek mellett az utolsó bértényezőt fizetőképességének megfelelő mértékben keresni.

== UJBÓL MEGÁLLAPÍTOTTÁK A NYERSBŐRÖK VÁGÓHIDI ÁRAIT. A pénzügyminisztérium jelentést adott ki a nyersbőrök forgalmi adó-üzemeltetéséről. Eddig tudvalevően az idők során állatok nyersbőre után forgalmi adó megfizetéséről. A pénzügyminisztérium megállapította az adó mértékét, amelytől még 1936-ban állapították meg. Felhívta arra, hogy azóta a bőrárak igen nagyarányú emelkedést értek el, a pénzügyminisztérium intézkedése az 1936. évi kiszámítási alap felülvizsgálata következtében a pénzügyminisztérium megállapította a kereskedelmi és ipari árak piaci árjelentései alapján történő, még a bőrök súlyának és átlagos értékének figyelembevételével. Ugyanakkor április elsejéig visszahívta a pénzügyminisztérium 3 százalékról 4 százalékra a nyersbőrök forgalmi adókulcsát.

== AZ URİKÁNYI SZENBANYATÁRSASÁG KÖZVEDELMEZŐBB A ROMÁNIAI, MINT A SZÁRIZIAI Bányászati Társaság. Az Uríkányi, amely bányászati vállalatok sorában vezető szerepet játszik és a román kormány szerint kitűnő irányítás alatt áll, brennium-szenbányájából az utolsó időben fokozta nemzetközi exportját. Ellensúlyozta az exportot azonos mennyiségű szenbányászattal és az a körülmény, hogy a termelési költségek itt is állandóan drágábbak. A Petrusáni keresztlú viszi az arany bányára vonatkozólag megállapított terv végrehajtás és üzembehelyezése az elmúlt esztendőben új üzemgyárat.

== TÖBBÁLLÁSÚ TISZTVISELŐK MINDEN SZÁRIZIAI KÜLÖN FIZETIK AZ ADÓT. AZ 1938. évi adótvörvény módosítása jelentősen több adóterhet létesített a fizetési adók kulcsának alkalmazásában. Ezen fokozódó proporcionáltság miatt nagyobb jelentőséget kapott a kérdés, hogy milyen számítások azok adója, akik több helyről fizetnek adót? Hivatalos magyarázat szerint, ha az ugyanazon alkalmazott egy helyről több címen fizetést, úgy azok egyesítendők és az összefizetés megfelelő adókulcs alkalmazandó. Ha azonban valamely alkalmazottnak több helyről van fizetési kötelezettség, külön-külön fog megfizetni és a munkaadó által visszatartatni és visszatéríteni.

== FOLYIK A BOR EXPORTJA NÉMETORSZÁGBA. A román-német kereskedelmi egyezmény szerinti Németország 2000 vagon cognackészítésre alkalmas alkoholizált szeszt vásárol. A szőlő szindikátussal folytatott megbeszélés alapján megkezdődött a vásárlás és a német bizottság román borszárművelőkkel együtt Temesvárt telepedett le a készlet beszerzésére. Eddig 1500 vagon került exportra és ez a mennyiség napról-napra emelkedik. Németországi kereskedők a cukra iránt érdeklődnek és ezidőig a román termelők és nagyobb német exportcégek között tárgyalások vannak.

(—) Az italmérsési engedélyek kiváltása. A temesvári pénzügyigazgatóság felszólítja azokat, akik nyilvános árlejtés útján kaptak italmérsési engedélyt és azt megkapták, hogy az italmérsési engedélyek kiváltására jelentkezzenek a szükséges iratokkal a közvetett adók pénzügyigazgatóságánál.

== MEGKEZDŐDIK A GABONAVÁSÁRLÁS. A Szövetkezetek Nemzeti Intézete közli, hogy szerdán, július 26-án megkezdik a búza vásárlását a kormány által meghatározott áron.

Rádió

KEDD, JULIUS 25.

Bucuresti. 7: Torna, hanglemek, háztartási és orvosi tanácsok. **12:** Hanglemek. **13:** Időjelzés, **13.08:** Hangverseny. **14.10:** Rádió újság. **15.10:** Aktualitások. **19:** Időjelzés, időjárásjelentés. **19.02:** Tudományos krónika. **19.17:** Román zene. **20.15:** Előadás. **20.30:** Balalajka. **21:** Hangverseny. **22:** Rádió újság. **22.15:** Orosz dalok. **22.35:** Táncclemek. **23:** Rádió újság. **23.15:** Hangverseny. **23.45:** Francia és angol nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemek. **11:** Hírek. **11.20:** Felolvasás. **11.45:** Felolvasás. **13.10:** Balalajka-zene. **14.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **14.30:** Szalonzene. **15.30:** Hírek. **17:** Diákfélszóra. **17.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **18:** Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. **18.10:** Előadás. **18.40:** Hanglemek. **19:** Hangfelvétel. **19.50:** Elbeszélés. **20.15:** Hírek. **20.25:** Magyar nóták zongorán. **20.55:** Előadás. **21.25:** Egyházi zenekari hangverseny. **22.40:** Hírek, időjárásjelentés. **23:** Cigányzene. **23.40:** Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. **24:** Szalonzene.

Budapest II. 20.30: Felolvasás. **21:** Hírek. **21.20:** Csevegés. **21.40:** Hanglemek.

lemezek. 23: Rádió újság. **23.15:** Közvetítés a Vissza éteremből. **23.45:** Francia, német, és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.45: Ritmikus torna, hírek, hanglemek. **11:** Hírek. **11.20:** Felolvasás. **11.45:** Felolvasás. **13.10:** Balalajka-zene. **14.20:** Időjelzés, időjárásjelentés. **14.30:** Szalonzene. **15.30:** Hírek. **17:** Diákfélszóra. **17.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **18:** Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. **18.10:** Előadás. **18.40:** Hanglemek. **19:** Hangfelvétel. **19.50:** Elbeszélés. **20.15:** Hírek. **20.25:** Magyar nóták zongorán. **20.55:** Előadás. **21.25:** Egyházi zenekari hangverseny. **22.40:** Hírek, időjárásjelentés. **23:** Cigányzene. **23.40:** Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. **24:** Szalonzene.

Budapest II. 20.30: Felolvasás. **21:** Hírek. **21.20:** Csevegés. **21.40:** Hanglemek.

SZERDA, JULIUS 26.

Bucuresti. 7: Torna, hanglemek, háztartási tanácsok. **12:** Hanglemek. **13:** Időjelzés, orvosi tanácsok. **13.08:** Hangverseny. **14.10:** Rádió újság. **15.10:** Aktualitások. **19:** Időjelzés, időjárásjelentés. **19.02:** Művészeti krónika. **19.17:** Hangverseny. **20:** Munka és jókedv kiállítása. **20.15:** Hangverseny. **21.15:** Hangverseny. **22:** Rádió újság. **22.15:** A Nadinin zenekar hangversenye. **22.35:** Táncc-

DELI HIRLAP

Bucurestiben
minden újságkioszokban
kapható
Kérje a DELI HIRLAPOT

— És még az öreg nagysága is ott volt! Hát szőlj!
— Micsoda öreg nagysága? — érdeklődött a doktorné.
— Hát a Rubány anyja, — felelte ingerülten a földbirtokosné, akinek dupla családost okozott a Dina eljegyzése. Az első ez az ügy és a második, hogy ma senki sem csodálta meg azt a pagodát, amit a karácsony tiszteletére a fejére épített. De tény igaz, hogy nem is vette észre senki.
Anna néni mindezekről függetlenül úgy ment, mint mondjuk például, Oroszlánszívű Richárd mehetett annak idején!

XXVII.

Az eső piszkos, sötét lyukakat vájt a hóban. Ólmos, szürke hangulat borult a világra. Lenyomott, elfojtott mindent. Ráfeküdt a kedélyekre, melankóliába takart mindenkit.

A család éppen ebédelni ült. Keveset beszéltek és mindenki a maga gondjával foglalkozott. Anna néni egyszer csak felkapta a fejét és Bubihoz fordult:
— Hát nálatok mi az újság az irodában?
Bubi megvonta a vállát.
— Igazán nincs semmi. Dolgozunk. Ma volt bent Balázs. Rubány megvette tőle a földet és a házat. Valami még nincs elintézve a telekkönyvben. Azt hiszem nekem kell kimenem az állomásra az iratokkal. Ugyanis ma délután utazik el Balázs...
— Balázs utazik? — hajolt előre kíváncsian Dina.
— Hát elutazik. Péged miért érdekel? Hiszen nem is ismered.
— Persze, hogy nem, — sietett rá felelni Anna néni. Honnan is ismerné?...
Katica elgondolkodva, talán nem is értve a dolgot, figyelte őket.
— Hát te mit nézel úgy? — fordult feléje Dina. Min csodálkozol?
Kissé ingerülten nanzogott a kérdés. Az egész család csodálkozva fordult feléje.
— Hogy én mit nézek? — riadt fel Katica. Hát csak úgy... de igazán nem tudom, hogy mit akarsz és mi a bajod? ...
Dina felugrott és kiment.

— Ennek mi a baja? — kíváncskodott Anna néni. Ki csinált neki valamit?
Persze választ adni senki sem tudott.
— Hol volt ma délelőtt? — fordult most Sári mamához.
— Nem volt sehol. A penészt szedte a cukrozott dinnyehéjről.
Anna néni részéről csak egy lejutó pillantás volt a felelet. Mert ez csak szekatúra lehetett a Sári részéről, Anna néni híres háztartási tudományát tisztelő és csodáló család előtt. Ilyen rettenetes szegénybe hozza ezzel a nyomorult pici kis penészzel. Mintha az másnál még nem fordult volna elő! Egy kis penész! És pláne a dinnyehéj! A család ingerülten fejezte be az ebédet.

Baraci nyugodtan vette tudomásul Dina eljegyzését. Ha visszagondolt a dologra, akkor mintha régen sejtette volna ezt és mintha el is lett volna mindezekre készülve. Persze ez nem felelt meg a valóságnak. Csak éppen önmagát vigasztalta.

Amikor korán délelőtt éppen december huszonegyedikén, sötétre indult, a Bauer-virágüzlet kirakatában egy csokor zöldes sárga székfü bénította meg és hallatlan dühvel meredt a virágra. Mert hogy ez rosszat jelentett mindig a Baraci életében, az biztos. És hogy ma megint el lehet készülni valami kellemetlenségre, hát az is biztos!

Nyomott hangulatban folytatta a sétáját, olvasva az újságot a Török császárban és amikor haza ment már majdnem megvizsgáldott, hogy mind- eddig tartott és amikor szobájába lépett megpillantotta a nagy szürkészöld borítékot, rögtön tisztában volt, hogy nem hiába találkozott életének legnagyobb ellenségével: a zöldes-sárga székfüvel.

A levelet Szabó Gyuláné született Marek Anna irta és röviden meghívta benne az aznap esti rendkívüli eseményre: a Dina eljegyzésére.

Elment! Ha így mutatja a világnak, akkor nem is lesz talán olyan nevetésgés és mindenki az fogja hinni, hogy ő — Baraci — a családhoz járt és nem pont Dinához.

Gyenge vigasz volt nagyon.

(Folytatjuk.)

DINA REGÉNYE

A Déli Hírlap eredeti regénye
Irtá: Szentirmay Gizi

— Dódi — eszmélt fel a mama — mond meg néked, hogy a pulykát féltiz után tegye sülni. Menjétek a templomba, de engem Janka csak zenegy után keltsen fel. Most menjétek.

Azok mentek is, mint egy megvert hadsereg! De nagyon jól, hogy a mamával most nagy baj van. A mama bánatos! És mint ilyenkor mindig, az is az alvásban keresett és talált vigasztalást és nyugvást.

Amikor a lányok kimentek, hosszan nézte a Dódi. Hát a lányok kimentek, hosszan nézte a Dódi. Hát a lányok kimentek, hosszan nézte a Dódi. Hát a lányok kimentek, hosszan nézte a Dódi.

Két nagy könnyesepp gurult ki a szeméből, az elcsúszta a villanyt és a falfelé fordult.
Lányos mama volt...

A nagymise után a templom előtt kis csoportok gyűltek össze és mind a nap nagy eseményét tárgyalták.

Kriminálisan le voltak főzve.

A Marek-családot csak Anna néni és Katica képviselték. De mindhatni, hogy minden pompával teljes sikerrel.

Anna néni úgy nyugtogatja a nyakát szikszak-lléros kabátjából és úgy kimagaslott közülük, mint a templomtorony a faluból!

Anna néni teljesen tisztában volt a sikerrel. Úgy hallotta a megjegyzéseket. Nem csoda! Könyvük valójában volt. Ugyanazokat gondolta, ugyanazokat mondta, ugyanazokkal a szavakkal, miket ők. Ami eddigi életében bántotta, az mindig csak az volt, hogy voltak nála nagyobb nagyságos asszonyok. De most vége a társadalmi különbségnek. Dina el-
tosta.

LEGUJABB

Döntéshez jutott a spanyol belpolitikai helyzet

Ha Serano Sunner lesz a miniszterelnök, akkor a fallangisták kerülnek uralomra. Szevillában zavargások voltak

A Times levelezője jelenti Hundayéból, hogy Szevillában zavargások keletkeztek. A laptudósító megállapítása szerint erre az okot, hogy Franco tábornok egy nagyfotossági kérdés megoldása előtt áll, mégpedig az előtt, hogy kit nevezzen ki miniszterelnöknek.

A miniszterelnöki tárcának két jelöltje is van. Az egyik Serano Sunner jelenlegi belügyminiszter, a másik Jordana külügyminiszter. Mindkét személy más és más célkitűzést képvisel a maga politikai fellegységével. Az új kormányelnök kinevezésétől függ, hogy a fallangisták a jelenlegi kormányrendszer mellett, vagy ellene foglalnak állást. A belpolitikai zűrzavar folytán Andres Amado pénzügyminiszter és Rodenzo igazságügyi miniszter benyújtották lemondásukat.

A L'Epoque méltatja a spanyolországi események jelentőségét és azt hiszi, hogy Queipo de Llano tábornok személyének elejtése Serano Sunner belügyminiszter befolyásának tulajdonítható és maga ez az esemény élénken rávilágít arra, hogy a Pirreusokon túl nem olyan acélos a nemzeti egység, mint azt sokan hiszik. A hadsereg tagjainak tekintélyes része és a lakosság sokszor ad kifejezést elégedetlenségének. Arról is beszélnek, hogy több más

tábornok is ellenzéki hangot üt meg és hogy Franco tábornok azeket is meneszteni akarja, hogy visszatérjen a spanyol nemzeti hadseregben a fegyelem, kétséges azonban, hogy ezzel a ténykedésével Franco tábornok helyre tudja állítani a rendet Spanyolországban.

A belga király elszánt beszéde

Lipót belga király vasárnap nagy beszédet mondott, amelynek során a következőket jelentette ki:

— Lábhoz tett fegyverrel kell ügyelnünk arra, hogy urak maradassunk a saját portánkon.

A belga uralkodó ezután megrázó szavakkal esetelte, hogy milyen veszélyben forog az ország a veszedelmes nemzetközi helyzet révén, majd így folytatta:

— Nem szabad elvesztenünk hdegvértünetet és el kell, hogy tőkélyük magunkat arra, hogy minden olyan konfliktusban, amely jogainkat veszélyezteteti határozottsággal járjunk el.

Bonnet távozik a francia külügyminiszteri székből

A kormány egyik tagja veszi át a külügyi tárcát

Párisból jelentik: A Populaire jelentése szerint minden cáfolat ellenére tartja magát az a hír, hogy a francia kormány a közeli időben átalakul. Francia pártkörökben és a parlament folyosóin is úgy tudják, hogy

a kormány átalakulása küszöbön áll és elsősorban a külügyminisztérium élén történik változás.

Daladier miniszterelnök Bonnet jelenlegi külügyminiszter utódjának megválasztásánál két jelenlegi kormánytag közül fog választani az egyik a radikális szocialisták csoportjához tartozik, míg a másik a kamara mérsékelt csoportjához

nak a tagja. Bonnet távozása hír szerint a legutóbbi eseményekkel és más régebbi okokkal magyarázható.

Nyolc évi fegyházra ítélték egy osztrák csendőrtábornokot

Gráchól jelentik: Az itteni bíróság nyolc évi fegyházra ítélte Ziwny-Zelburg csendőrtábornokot, Stájerország volt közbiztonsági igazgatóját, aki 1934-ben leverte a stájer horogkereszties mozgalmát.

Fizetésemelést kérnek a községi jegyzők

A községi jegyzők Búziánon gyűlést tartottak, amelyen Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezérkár és Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus megjelentek. Linghezanu dr. a jegyzők szövetségének elnöke a megnyitó beszédben ama kívánságát fejezte ki, hogy javítsák a jegyzők fizetését. Folytatott a jegyzőknek ama kívánságával is, hogy adják meg nekik a jogot szerződéses és más iratok készítésére.

Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár felszólalással megállapította, hogy a felső hatóságok igyekeznek a jegyzők helyzetét könnyíteni. A fizetésemelés iránti kívánságuk indokolt és hangoztatta, kilátás van arra, hogy a jövő évi költségvetés keretében a jegyzők kívánságait teljesítsék. Kijelentette még a helytartósági vezértitkár azt is, hogy a szerződések és iratok elkészítésének joga nemcsak a községi jegyzők, hanem a falusi lakosság érdekeit is szolgálja. Felszólalt a gyűlésen Popovici Virgil ezredes, megyei prefektus is, aki a jegyzők munkásságával kapcsolatban adott utasításokat a jegyzőknek.

Józseffelváért

A Déli Hírlap kiadóhivatalába tegnap a következő adományok érkeztek a józseffelvai tűzkárosultak segélyezésére:

Kuna Elemér 100
Sch J.-né 100
Az eddigi kimutatott adományok összege 5800

Gyűjtésünk eredménye a mai napig 10000

Elítélik az illegális palesztin utasokat hozó hajók tisztjait

Szombaton éjszaka véres összeütközés lekezdett Hebron környékén az angol sorkatonaság és arab terroristák között. Egy ar katonát meggyilkoltak, négyet súlyosan megbesitettek. A terroristáknak súlyos vesztesége volt. A nagrabai zsidó telepítés ellen intézett madás során, egy kézigranát felrobbant és megölt egy arabot.

A jaffai törvényszék tegnap hozott ítéletet azon görög lobogó alatt közlekedő hajó tisztjai ellen megindult ügyben, amely még júniusnapban illegális úton szállított emigránsokat Palesztinába. A törvényszék a hajó kapitányát egy évi fegyházra, az első segédítiszteket kil hónapi fegyházra és a személyzet többi tagjait hat hónapi fegyházra ítélte.

APRÓ HIRDÉTESEK

Az este 6 óráigfeladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő s gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közzelhető. Házasság szavankint két leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetéseket díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Bratianu 8. I. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cárta 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Küttl. — Nógrády-traffic, (Ti volí mellett). Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Vittek-traffic. Bul. Carol 54. — Galgóczy-traffic, Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-18.

Alkalmazás

Kelmefestősegédet keres Colorex textilfestőde Oradea, Str. Crinului 5. 513

Lakás

Bútorozott szoba folyóvízzel, fürdőszoba használatlalt augusztus 1-től kiadó. III. Str. General Mosoiu 7, a kis Doja-park közelében. 1053

Adás-vétel

Készpénzért veszek dísz- és értéktárgyakat szőnyeget és ezüstöt, legmagasabb napi árban. Sternberg, Str. Mercu Telefon: 11-77. 644

Férfi bicikli használt, de jókarban lévő megvételre kerestetik. Cimeket kérem a kiadóban leadni. 1024

Előszobafal, komplett háló, rekamer, kombinált szekrény megvételre kerestetik. Cimek „Új otthon” jellegre a kiadóba kéretnek. 1025

Használt ablakok, ajtók jó állapotban megvételre kerestetik. Hanser bőrdődös, IV., Str. Bratianu 21. 1166

2 zongora, komplett színpad, nagy pódium, nagy modern tükör, székek, asztalok, ruhatár-fogasok, szalanganitura, olajfestmények, gobelinek, lámpák, íróasztal, polituros álló írógép eladó. Forgács Mátyás IV., Str. Iancu Vacarescu 36. Telefon: 42-79. 1167

Varrógép jókarban lévő megvételre kerestetik. II., Str. Inocenciu Klein 16. 1023

Jöjjön Ön is családjával nyaralni

Baile Lipova (Lippafüredre)

Kényelmes szállodák, elsőrangú konyha, hegyilevegő, az ország egyik legszebb és legmodernebb gyógy- és strandfürdője

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliom-tejkrémet, liliom-tejszappant és liliompudert, három színben. Kaparató kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületben I., Piata I. C. Bratianu.

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.